Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 98 (1092)	Łódź, Czwartek 28 Kwietnia 1927	פינפטער יאהרגאנג	לאדז, דאנערשטאג כו ניסן תרפ"ז.	Nr. 98 1092)

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

אנגענומען דער אינדוסטריע-געזעץ.

נאכגעקומען די פאסטולאטען פון די יודישע האנדווערקער.

וו א ר ש א, 27 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויף דער היינטיגער זיצונג פון מיניסטארען-ראט אונטער'ן פארזיץ פון וויצע פרעמיער בארטעל איז צווישען אנדערען בעטראכט-געווארען דער פראיעקט פון אינדוס-טרי-געזעץ; דער דאזיגער געזעץ-פראיעקט איז אנגענומען געווארען און וועט אין דער נאהענטסטער צייט פערעפענטליכט ווערען אין דער פארם פון א דע-קרעט פון מלוכה פרעזידענט.

בזה האופן וועלען ענדליך רעגולירט ווערען די קאמפליצירטע פראהעל-מענישען, וואס עקזיסטירען, לעת עתה אין ווירטשאפטליכען לעבען פון אונזער מלוכה.

ווי בעקאנט, זענען אין דער לעצטער רעדאקציע פון אינדוסטרי-געזעץ בעריקזיכטיגט געווארען די פאסטולאטען פון די יודישע האנדווערקער, וואס זייערע ארגאניזאציעס ווערען איצט גלייכבערעכטיגט מיט די צעכען. און די אלע וואס האבען זיך ביז איצט רעגיסטרירט אין די פראפעסיאנעלע האנד-ווערקער-פעראיינען, וועלען נישט דארפען האבען די אזוי-גערופענע „שוויא-דעצטווא איזדאלניאשטשי" (פעהיגקייט צייגענישען).

רעווידירען און פערקלענערן די שטייערן, בעטראכטען די אפעלאציעס אין דער אנוועזענהייט פון די עקספערטען א. א וו.

ווען נישט – האבען די דעלעגאטען ערקלעהרט, – אז זיי וועלען זיין געצוואונגען צו שליסען אויף א וואך די געשעפטען.

מ'האט זיי צוגעזאגט וועגען דעם ענין צו פערשטענדיגען זיך מיט דער העכערער מאכט.

„דער צווייטער מבול"

300000 היימלאזע — א מיליארד דאלער היזקות.

נ י ו - י א ר ק, 27 (ספ. טעל.) די קא-טאסטראפאלע פערפלייצונג פון מיסי-סיפי פערנעהמט אלץ ברייטערע שטחים. די אמעריקאנישע צייטונגען בעציי-כענען די פערפלייצונג אלס א צווייטען מבול.

דער מאטעריעלער שאדען בעטרעפט דערווייל א מיליארד דאלאר. צווישען אנדערען זענען צושטערט געווארען זעהר גרויסע בוימוואל - פלאנטאציעס. די צאהל היימלאזע מאכט איצט אויס צוויי הונדערט טויזענד פערזאן.

א נייער שטאדטישער קווארטאל אויפ'ן קרן-קימת באדען.

י ר ו ש ל י ם. (י.ט.א.) דער נייער קווארטאל אין דער צפון-זייט פון תל-אביב פאר ארבייטער און האנדווערקער, וועלכער איז בעקאנט אלס דער „צפון-קווארטאל", וועט זיך בויען אויף דעם באדען פון יודישען נאציאנאל-פאנד לויט דער פאדערונג פון דעם „פאלעסטיין עקאנאמיש קארפאריישען" אין אמעריקא, וועלכע גיט די נעהעריגע הלואות פאר די, וואס ווילען זיך בעזעצען אויף דעם שטח.

די דאזיגע ארגאניזאציע וועט אויך העלפען דעם יודישען נאציאנאל פאנד צו ערווערבען דעם נויטיגען באדען.

די האלב-יעהריגע הכנסה פון קרן-קימת 129,657 פונט

י ר ו ש ל י ם, (י.ט.א.) אין פערלויף פון די ערשטע 6 חדשים פון לויפענדען יאהר האט דער יודישער נאציאנאל-פאנד געזאמעלט 129.657 פונט, געגען 132,003 פונט אין פערלויף פון זעלבען פעריאד פון פאריגען יאהר.

נייער

גרויסער ראמאן

— פון —

נייעם פאלקסבלאט

אין פלאמען

— פון —

ליבע און האס

טראגעדיע פון א יודישער פאמיליע אין דער צייט פון וועלט-קריג, געבויט אויפ'ן יסוד פון אמת'ע פאסירונגען און אריגינעלע דאקומענטען

הויבט זיך אן מארגען פרייטאג צו דרוקען אין נייעם פאלקסבלאט

וועגען אויסלענדישען האנדעל.

בעראטונג אין מיניסטעריום פאר האנדעל - און אינדוסטריע.

וו א ר ש א, 27 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט 12 בייטאג האט זיך ביים מיניסטער פאר האנדעל און אינדוסטריע, אינזש קוויאטקאווסקי אנגעהויבען א בעראטונג וועגען דעם אויסלענדישען האנדעל, און וועגען שטיצען דעם עקספארט פון פוילישע סחורות.

אין דער דאזיגער בעראטונג האבען צו. אנדערע אנטייל גענומען דער פינאנץ - מיניסטער טשעכאוויטש, דער אויסערן-מיניסטער זאלעסקי, דער לאנד-ווירטשאפט-מיניסטער ניעזאביטאווסקי, דער מיניסטער פאר אגראר-רעפארמען סטאניעוויטש, און קאמוניקאציע-מיניס-טער ראמאצקי.

מינ. קוויאטקאווסקי האט געהאלטען א לענגערען רעפעראט וועגען דער האנדעלס-לאגע אין פוילען.

בווישען די פערבעטענע פארשטע-הער פ ן ווירטשאפטליכען לעבען זענען אויף דער בעראטונג אנוועזענד געווען דעפ. ווישליצקי און סענאטאר ראטענ-שטרייך.

קליינע מאנופאקטור-סוחרים

אינטערווענירען ביי דער מאכט וועגען די גרויסע שטייערן.

וו א ר ש א, 27. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). צוליב דעם, וואס די קליינע מאנופאקטור-הענדלער האבען בעקומען „נאקאזען" אויף גרויסע שטייערן, איז היינט אין שטייער-אמט געקומען א דעלעגאציע פון מאנופאקטור קליינהענדלער און דערלאנגט א גאנצע רייהע פאסטולאטען וועגען אב-שטעלען די עקזעקוציעס, פעראָרדנען די עקזעקוטארען א בעסערע בעהאנדלונג,

וואהלינער שוהל, וואולטשאנסקא 6

פרייטאג אווענד און שבת פ' קדושים שמברכים ר"ח אייר וועט דאווענען אין וואהלינער שוהל, וואולטשאנסקא 6 דער בעריהמטער טאלאנטפולער 14-יעהריגער חזן

אבא ראטה פון טשערנאוויץ –(רומעניען).–

ער האט אומעטום געמאכט א גרויסען רושם מיט זיינע הארציגע גרויסע געפיהלען אין דאווענען.

איינטריטס-קארטען איז שוין צו בעקומען: 1) ביי ה' זעלמאנאוויטש (קאנדיטארי) עק פא-לגדניאווא און פיעטריקאווער. 2) ביי ה' דיאמאנט (וואורשט-געשעפט) נאוואמיעסקא 24. 3) פערמיטלער-פעראיין, פעטריקאווער 64 און פרייטאג א גאנצען טאג אין וואהלינער שוהל.

בעמערקונג: אהן קארטען וועט קיינער נישט אריינגעהן.

843

Dr. med.

BRAUN

פאלודניאווא 28

טעלעפאן 40-26

ספעציאל-ארצט פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע.

בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל)

נעמט אן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אבענד

אויפפאדערונג.

אזוי ווי איך האב דעם ה' יאנקעל פאטאשעק, (אלטער-מארק 5) געשאנקען א ספראווע אין קרייז-געריכט דעם 29/12 ה. י. און ער האט מיר אונטערגעשריבען א התחייבות און ער האט עס נישט אויסגעפיהרט, פא ער איך איהם אויף צום לעצטען מאל דעם ענין צו ערלעדיגען און גיב איהם צייט ביז מאנטאג, דעם 2-טען מאי, אויב נישט נעהם איך פון מיר אראפ די פעראנטווארטליכקייט און וועל דעם ענין אויסנייע איבערגעבען דעם געריכט.

מיט דרך-ארץ

ה. נייהויז, פאמארסקא 33.

841

היילפעדאגאגישע קורסען

פאר שוואכבעפעהיגטע און שווערערציהבארע קינדער.

שפראכשטערונגען (שטאמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmirgeld

נערווען - ארצט.

עלעקטריזאציעס, ליכטהיילפראצען.

CEGIELNIANA 6,

tel. 51-89

עמפפאנגט פון 5 — 7 אבענד.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 87 יאהר אונזער טייערער און נישט פערגעסענער פאטער, שוויגערפאטער, גרויספאטער און אורגרויספאטער

נ. ע. ישראל ב"ר מנחם מענדיל ז"ל שעהנוואלד

(הנקרא ישראל'קע סטאשעווער).

די לוי' קומט פאר היינט דאנערשטאג, כ"ו ניסן תרפ"ז 1 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז, קאנסטאנטינער 49, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

844

Dr. med.

EYCHNER Jakób

Aleja 1-go Maja 16, Tel. 11-24

אינערליכע- און קינדער - קראנקהייטען.

נעמט אן פון 6–7, זונטאג פון 3–4.

DR PRYBULSKI

זאחאדניא 1, טעלעפאן 25-38

וענערישע און האר - הויט - קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (האר-אויספאל), רענטגען-שטראהלען.

נעמט אן פון 9—1 און פון 4—8 אבענד,

דאמען: פון 4—5 נאכם.

ענגלאַנד און יאַפּאַן
זאָלען צוטרעטען צו אַ געמיינזאַמער אַקציע אין כינאַ.

לאָנדאָן, 27. (אַטע) אַ שטאַרקע פּראַאינטערפּרעטירונג האָט אַרויסגערופען אין די היגע פּאָליטישע קרייזען די ידיעה, אַז דער ענגלישער אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן האָט בעקומען אַן'אויפטראַג צו מעלדען דער אַמעריקאַנער רעגירונג, אַז מחמת דעם, וואָס אַמעריקאַ וויל נישט בילדען אַ געמיינזאַמען פראָנט פון מלוכות אין כינאַ, וועט ענגלאַנד זיין געצוואונגען צוצוטרעטען צו אַ בשותפות'דיגער אַקציע מיט יאַפּאַן.

ענגלישער משפט
איבער אַ־עסטירטע אין דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע אין פּעקין.

לאָנדאָן, 27 (אַטע) עס איז געבילדעט געוואָרען אַ ספּעציעלער טריבונאַל, כדי צו משפט'ן די פּערזאָנען, וואָס זענען אַרעסטירט געוואָרען בעת דער רעוויזיע אין דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע אין פּעקין. דער דאָזיגער טריבונאַל האָט אָנגעהויבען צו זאַמלען מאַטעריאַלען, און זיך געווענדעט צום דיפּלאָמאַטישען קאָרפּוס אין פּעקין מיט דער ביטע וועגען בעקומען אינפאָרמאַציעס בנוגע די רעכט און די פּריווילעגיעס פון די אויסלענדישע באַטשאַפטען, וועלכע זענען אַקרעדיטירט אין פּעקין.

בעפאַלען אַ יודישען בית-עולם
דייטשע כוליגאַנעם מאַכען עס מיט דער „דייטשער טעכניק"...

בערלין, 27. (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ). אין בייערישען שטעדטעל אַנסבאַך האָט אַ באַנדע כוליגאַנעס בעפאַלען דעם יודישען בית-עולם און צובראָכען אַ סך מצבות.

מ'האַלט, אַז דער דאָזיגער כוליגאַנישער אָנפאַל איז אַ רעזולטאַט פון דער כסדר'דיגער אַנטיסעמיטישער אַגיטאַציע אין בייערן.

אַ „מיספערשטענדניש" אויפ'ן קאָנגרעס פון די פראַנצויזישע סטודענטען אין שטראַסבורג.

פּאַריז, (י.ט.א.) בעת'ן קאָנגרעס פון די פראַנצויזישע סטודענטען, וואָס איז די טעג אָפּגעהאַלטען געוואָרען אין שטראַסבורג איז געשעהען פאָלגענדער פאַקט: דער אָרגאַניזיר-קאָמיטעט פון קאָנגרעס האָט איינגעאָרדנעט ספּעציעלע תּפילות פאַר סטודענטען פון אַלע רעליגיעס צווישען אַנדערע אויך אין דער סינאַגאָגע אין שטראַסבורג. בעת אין די קאַטוילישע און פּראָטעסטאַנטישע קירכען זענען געקומען צאָהלרייכע סטודענטען איז אין דער סינאַגאָגע נישט געקומען קיין איין יודישער סטודענט און די תּפילות זענען אָפּגעריכט געוואָרען אין דער אָפּוועזענהייט פון די יודישע סטודענטען.

דער אָרגאַניזיר-קאָמיטעט פון קאָנגרעס האָט דעם דאָזיגען אינצידענט בעצייכענט אַלס אַ „מיספערשטענדניש".

קריסטליכע און מאַכמעדאַנישע פּראָצעסיעס אין ירושלים זענען אַדורך רוהיג.

ירושלים, 27. (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) די גרויסע רעליגיעזע פּראָצעסיעס פון קריסטען און מאַכמעדאַנער וואָס זענען פאָרגעקומען אין ירושלים אין די פּסח-טעג זענען דורכגעגאַנגען פולשטענדיג רוהיג. צוליב דער צונויפזאַמלונג פון פיל טויזענדער קריסטען און מאַכמעדאַנער איז די פּאָליציי געווען מאָביליזירט. די יודישע בעפעלקערונג האָט זיך פערהאַלטען פולשטענדיג רוהיג.

יודישע פויערים געוואונען אַ פּראָצעס געגען גלחים גוט-בעזיצער.

מאָסקווע. (י.ט.א.) אין שטעדטעל דוקאָר (מינסקער קרייז) איז פאָרגעקומען אַן'אינטערעסאַנטער פּראָצעס צווישען צוויי אָרטיגע גלחים-גוט-בעזיצער געגען די יודישע פויערים, צווישען וועלכע עס איז פערטיילט געוואָרען די גלחישע ערד. די גלחים האָבען אַפּעלירט אין מינסקער קרייז-געריכט אָנווייזענדיג אויף דעם דעקרעט, וואָס דערלויבט נישט צו פערטיילען ערד צווישען אַזעלכע בירגער, וואָס האָבען זיך נישט בעשעפטיגט מיט ערד-אַרבייט פאַר די אָקטאָבער רעוואָלוציע.

די אָנקלאַגע פון די גלחים איז אָבער אָבגעוואָרפען געוואָרען און די יודישע פויערים פערבלייבען אויף דער אויסגעטיילטער ערד.

לאַנדווירטשאַפטליכע מאַשינען פון „אַגראָ-דזשאָינט".

מאָסקווא, (י. ט. א.) דער „אַגראָ-דזשאָינט" האָט צוגעשיקט דעם „אָרט" אין ווייסרוסלאַנד פאַר יודישע פויערים מאַשינען אויף זייער קאָרטאָפּעל. היינטיגען יאָהר וועלען די מאַשינען אויסגעפּרובט ווערען אין די יודישע לאַנדווירטשאַפטליכע קאָלעקטיווען. אויב זיי וועלען זיך אַרויסווייזען פאַר צוגעפּאַסט צו די אָרטיגע בעדינגונגען, וועט תוך די ערשטע 6 מאַשינען אויסגעשריבען ווערען אַ נייער טראַנספּאָרט.

אין הערבסט וועט דער „אַגראָ-דזשאָינט" צושיקען מאַשינען אויף אויסגראָבען קאָרטאָפּעל.

בירגערמייסטער בעגריסט ציוניסטישע סטודענטען.

ניו-יאָרק, (י.ט.א.) דער בירגערמייסטער פון ניו-יאָרק וואָקער האָט געמאַכט אַ האַרציגע אויפנאַהמע די ציוניסטישע אוניווערזיטעט-געסט פון ענגלאַנד, וועלכע זענען געקומען צו בעטייליגען זיך אין די דעבאַטען איבער ארץ-ישראל-פראַגען מיט די מאַרשטעהער פון דער „אבוקה", (די אַמעריקאַנער ציוניסטישע סטודענטען-אָרגאַניזאַציע).

דער בירגערמייסטער האָט אין אַ האַרציגער רעדע געוואונשען די געסט ערפאָלג.

דער נעיעג נאָך נשמות ביי דער פאָלקס-צעהלונג אין רומעניען.

בוקאַרעשט. (יט"אַ) ביי דער פאָלקס-צעהלונג האָט זיך ענטוויקעלט אַ קאַמף בעזונדערס אין טראַנסילוואַניען אַרום די יודען. די אונגאַרישע פּאַרטיי האָט אַרויסגעלאָזט אַן'אויפרוף צו די יודען, אַז די וואָס פיהלען אונגאַריש (?) און רעדען אונגאַריש זאָלען זיך ערקלערען פאַר אונגאַרן.

די ציוניסטישע צייטונג „אוי קעלעט" האָט פערשטענדליך אויפגעפאָדערט די יודישע בעפעלקערונג זיך צו דעקלאַרירען ביי דער צעהלונג, אַלס יודען. די רעגירונג האָט טעלעגראַפיש פעראָרדנעט, אַז מען זאָל פערמאַכען די יורידישע ביוראָ'ען פון דער אונגאַרישער פּאַרטיי, וואָס פיהרט אָן אַן'אַגיטאַציע צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין פּראָג טילוואַניען. די רעגירונג וויל, אַז די יודען זאָלען זיך אָנגעבען אַלס רומענער פון מאָזאַאישען גלויבען. דורכדעם וועט דעראייזען ווערען, אַז עס איז נישטאָ קיין יודישע מינדערהייט.

אין אַן'אינטערוויאו מיט דעם פאָרשטעהער פון „אַדוועריול" ערקלערט ד"ר פילדערמאַן דער פּאָרזיצער פון דער „אוניאָן", אַז יודען דאַרפען ענטפערן אויף דער פראַגע וועגען דער אָבשטאַמונג – „יודען", ווייל עס האַנדעלט זיך וועגען דער פערגאַנגענהייט. ער האַלט אַלע יודען פאַר רומענער און דערצו נאָך גוטע רומענער, אָבער דאָ ווערט נישט געפרעגט וועגען „נאַציאָנאַליטעט" אָדער שפּראַך.

אין די נאַציאָנאַלע קרייזען איז מען ענטוישט פון ד"ר פילדערמאַנ'ס ערקלערונג.

מאָסקווער יוד. קאַמער-טעאַטער ווערט אויס מלוכה-טעאַטער.
דאָס טעאַטער ווערט איבערגעפיהרט פון מאָסקווע.

מאָסקווע, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) אונטערזוכענדיג דעם צושטאַנד פון מאָסקווער מלוכה'שען יודישען קאַמער-טעאַטער, האָט דער מלוכה-קאָנטראָל-אַמט איינגעפונען, אַז דאָס טעאַטער האָט אַ כסדר'דיגען דעפיציט, צוליב דעם, וואָס ס'פעהלט די געהעריגע צאָהל בעזוכער.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען איבערצופיהרען דאָס קאַמער-טעאַטער אין איינע פון די גרעסטע שטעדט אין ווייסרוסלאַנד. וואו ס'זענען פאַראַן גרעסערע יודישע מאַסען.

אויסער דעם, האָט דער בילדונגס-קאָמיסאַריאַט זיך געווענדעט צום אַל-רוסישען קאָמיסאַרען-ראָט מיט אַ פאָרשלאַג אויסצושליסען דאָס קאַמער-טעאַטער פון דער נעץ מלוכה-טעאַטערן און אָפּנעהמען די סובסידיעס.

ליטע געהט אין רומעניע'ס דרכים.
אַנטי-יודישע עקסצעסען פון פאַשיסטען און אָפיצירען.- אַ יודישע פרוי ערמאָרדעט אָהן שום סיבה

קאָוונאָ, 27 (טעלעגראַפיש דורך יט"אַ) די יודישע סיים-פראַקציע אין קאָוונער סיים האָט בעקומען אַ מיטטיילונג פון ראַגאָווע (נעבען פּאָניעוועזש), אַז דאָרט האָט אַ ליטווישער אָפיציר אָהן שום סיבה אויף אַ מערדערליכען אופן דער'הרג'עט אַ יודישע פרוי.

בכלל האָט זיך אין יענער געגענד אָנגעהויבען אַ שטאַרקע בעוועגונג ביי די פאַשיסטען, וועלכע פיהרען אַן'אַגיטאַציע צווישען דעם פויערטום און דער בעפעלקערונג. מ'שלאָגט יודען אויף טריט און שריט.

דער מערדער פון דער יודישער פרוי געהט אַרום פראַנק און פריי.

דער פאָרזיצער פון דער יודישער סיים-פראַקציע ד"ר ראַבינזאָן האָט זיך געווענדעט מיט אַן'אינטערפּעלאַציע צו דער רעגירונג וועגען די אָפיצירען-אַרגיעס.

מ'רודפ'ט דעם הרב צירעלסאָן,
חוול ר'האָט געהאַלט רעדען מיט'ן קאָלאָנעל אַמענט נאָר אונטער 4 אויגען.

בוקאַרעשט, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.אַ.) די רומענישע רעגירונג האָט זיך געווענדעט צום קישענעווער מאַגיסטראַט מיט אַ פאָרשלאַג צו אַנולירען דעם מאַנדאַט פון דעם קישענעווער שטאָט-ראַטסמאַן הרב צירעלסאָן.

דאָס געשעהט דערפאַר, וואָס הרב צירעלסאָן האָט נישט געוואָלט ענטפערען דעם קאָלאָנעל אַמענט אויף די פראַגען וועגען די פּאָגראָמען, אין דער בעגענוואַרט פון רומענישע רעגיאָרונגס-פאָרשטעהער. הרב צירעלסאָן האָט פערלאַנגט, אַז מ'זאָל מיט איהם רעדען אונטער 4 אויגען.

די צאָהל פון יודישע דאָקטוירים אין ארץ-ישראל.

תל-אביב. (י.ט.א.) אין בעריכט וואָס איז פאָרגעלעזען געוואָרען אויף דער קאָנפערענץ פון דער יודישער מעדיצינישער געזעלשאַפט אין ארץ ישראל איז צו זעהען, אַז די אַלגעמיינע צאָהל דאָקטוירים אין לאַנד בעטרעפט 534 (אין יאָהר 1925 - 519) אין דער צאָהל זענען פערהאַן 161 נישט-יודען.

צווישען די נישט-יודישע דאָקטוירים זענען פערהאַן 40 איירָאָפּעער און די איבריגע אַראַבער. צווישען די יודישע דאָקטוירים דערגרייכט די צאָהל פרויען ביז 30 פּראָצענט. אין אַלגעמיין איז די לאַגע פון די יודישע דאָקטוירים נישט בעפרידיגענד און צווישען זיי איז פערהאַן אַ בעדייטענדע צאָהל אַרבייטסלאָזע.

לעצטענס בעמיהען זיך אויך די אַראַבישע דאָקטוירים צו אָרגאַניזירען און שאַפען אַן'איינענעם פערבאַנד.

ענטשולדיגונג.

אַלס צייכען פון ענטשולדיגונג פאַר ה' משה סליעפּאָק, בזערשענקער אַלעקסאַנדראָווסקאַ 8 שענקט איך 10 זל. פאַר'ן „בית היתומים" זגערסקאַ 40 עקספּעדיענט פּאַנר. 839

אַנ'ערשטקלאַסיגער
קאָנפעקציע-פּרעסער
ערשט נור וואָס אָנגעקומען פון פּאַריז זוכט אַ פּאָסטען אין אַ קאָנפעקציע געשעפט אַלס פּרעסער. צו ערפאַהרען נאָוואָמיעסקאַ 4 ביי שטאַרק און ציגמאַן.

לונגען-קראַנקהייטען!
רעקאָמענדירט דורך די ה"ה דאָקטוירים
Balsam Thlocolan Aqe
ביי סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט פערליכטערט ביי פלעגמע, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם ווידערשטאַנד פון קראַנקען. פערגרעסערט די וואָג פון קערפּער
„Balsám Thlocolán Aqe" פערקויפען אַפּטייקען. פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 2941
A.Gąsecki w Wárszáwie, ul. Leszno 41

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין פרוי, אונזער הייסגעליבטע מוטער, גרויסמוטער און שווִיגערמוטער אין עלטער פון 58 יאָהר

נ. ע.
ריזל נאָרדמאַן
אשת ר' גדלי' נ"י

די לויה איז פאָרגעקומען דינסטאָג כ"ד ניסן.
די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע. 832

J. BERMAN
Al. I Maja 20
poprawia wszelkie brzydkie charaktery pisma w przeciągu dziesięciu lekcji. 803

השבת אבדה. 842
ס'זענען פערלוירען געוואָרען 2 װעקסלען: איינער אויף 120 זל. אויסשטעלער ישראל מאַשקאָוויטש, וולאָצלאַוועק, צאָהלבאַר דעם 25/5 ד. י. דער צווייטער אויף 100 זל. אויסשטעלער פ. ראָזענבערג, בזשעזשין, צאָהלבאַר דעם 20/6 ד. י. דער ערהליכער פינדער ווערט געבעטען זיי אָבצוגעבען צו סאַמבורסקי, ונאַלעווקי 28. די וועקסלען ווערען ערקלערט פאַר אונגילטיג.

שוינט אייער געלד!
און קויפט
שירמס און שטעקענס
נור אין דער שירם-ווערקשטעל פון
ס. פיינענבוים,
נאַרוטאָוויטש 19 (דזשעלנאַ)

ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט 25% ביליגער ווי אַנדערשוואו. בעסטע אויספיהרונג.
בעמ.: ס'ווערט אָנגענומען אַלע רעפּאַראַטורען ווי אויך איבערציהען

דאַמען- און צאָהנטעכניק
י. ביטענסקי
5 כא. סמאָטשינער 5
נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָווענד.
פרייזען ביליגע! פערגעטונג אָהן ...

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקהייטען. צאָהנציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9–12 פאַרמיטאָג און פון 3–7 אַ זייגער אָווענד. ביליגע פרייזען. 1481

לאדז. 28. אפריל. 1927

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 28. אפריל. 1927

די אינטערנאַציאָנאַלע עקאָנאָמישע קאָנפערענץ.

אין די נאָהענטסטע טעג וועט זיך אין גענף צוזאַמענקומען די ערשטע אינטערנאַציאָנאַלע ווירטשאַפטליכע קאָנפערענץ, וועלכע ווערט גערופען דורך דער פעלקער-ליגע.

אין דער קאָנפערענץ נעהמען אַנטייל פערטרעטער פון 52 מלוכות. דאָס צוזאַמענרופען פון אַזאַ קאָנפערענץ איז געוואָרען אומבאַדינגט נויטיג נאָך דער מלחמה. די ווירטשאַפטליכע סיטואַציע נאָך דער מלחמה איז געווען נאָך פיל ערגער ווי בעת דער מלחמה. דער טויף-פאָטער פון דער קאָנפערענץ איז געווען דער געשיקטער און גוט זיך אָריענטירענדער פּאָליטיקער. דער פראַנצויזישער פינאַנץ-מיניסטער לושער. דאָס פּראָגראַם פון דער קאָנפערענץ איז אויסגעאַרבייט-געוואָרען אונטער'ן פאָרזיץ פון בעלגישען פרעמיער טעאוני.

קיין אַבסאָלוט גוטען פּראָגראַם האָט מען נישט געקענט אויסאַרבייטען. דאָס איז געווען אַן'אוממעגליכע זאַך. דאַגעגען איז זעהר גינסטיג געלעזט געוואָרען די פראַגע וועגען דעם, ווער ס'קאָן אַנטייל-נעהמען אין דער קאָנפערענץ. יעדע מלוכה האָט דאָס רעכט צו שיקען אַ דעלעגאַציע פון 5 פערזאָן, אויסער פערטרעטער און עקספערטען.

אַזויאַרום קומט אויס, אַז אין דער קאָנפערענץ וועלען אַנטיילנעהמען איבער 600 פערזאָן, ס'פערשטעהט זיך אַז אַזאַ קערפערשאַפט קען נישט זיין דעצידירענד און איהרע בעשלוסען קען נישט זיין פערפליכטענד.

ביים אויסאַרבייטען דעם אָפיציעלען פּראָגראַם האָבען די איניציאַטאָרען געמוזט בעזייטיגען אַלע דעליקאַטע און שטרייט-פראַגען ווי, למשל, די פראַגע פון אימיגראַציע און קאָלאָניזאַציע, אָדער וועגען אינטערנאַציאָנאַלע קרעדיטען, די דאָזיגע פראַגען וועלען אומדירעקט קומען צום אויסדרוק בעת די דעבאַטען.

די ערשטע וויכטיגע פראַגע איז די פראַגע פון האַנדעל, צאָל, רעגלאַמענטאַציע א. א.

די צווייטע פראַגע איז די אינדוסטריע. אויפ'ן ערשטען פּלאַן דער פאָרשלאַג וועגען שאַפען אינטערנאַציאָנאַלע קאַרטעלען פון יעדען אינדוסטריע-צווייג.

די דריטע הויפט-פראַגע איז די אַגראַר-פראַגע, וועלכע רוקט זיך איצט אַרויס אויפ'ן פאָדערגרונד.

פוילען בלייבט נישט אינטערעסירט אין ענין פון דער קאָנפערענץ. פוילען שיקט אַ צאָהלרייכע דעלעגאַציע מיט דעם געוועזענעם מיניסטער גליוויץ אָן דער שפיץ. אויך די לאָדזער טעקסטיל-אינדוסטריע וועט אויף דער דאָזיגער גענפער קאָנפערענץ זיין פערטרעטען און אַנטיילנעהמען אין דער אַרבייט צו ריהרען די ווירטשאַפטליכע סיטואַציע פון דער וועלט פון טויטען פונקט.

מ'קאָן נישט ערוואַרטען קיין באַלדיגע הילף פון דער קאָנפערענץ, אָבער דאָס איז דער ערשטער שריט צו אַ אינטערנאַציאָנאַלער ווירטשאַפטליכער פערשטענדיגונג פאַר'ן אַלגעמיינעם וואויל.

ג.

Dr. Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערען-, נאָז-, האַלז און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med. H. LUBICZ

צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 41-82.

ספּעציאַליסט פאַר הויט, מענער-קראַנקהייטען און נערוו-שוואַכע קראַנקהייטען. 839

איז צוריקגעקעהרט.

הייל-לאַמפּע קוואַרץ-לאַמפּע (האָר-אויסמאָל) נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונט.

דער יודישער „אנטיסעמיט“

און דער כוליגאנישער „פילאסעמיט“.

די פאלעמיק צווישען דר. פאסמאניק און שולגין.

אין די יודישע קרייזען פון פאַריז קאָכט זיך די לעצטע וואָכען זעהר פיל וועגען אַן'אינטערעסאַנטער פּובליציסטישער דיסקוסיע, וועלכע קומט איצט פאָר אין דער היגער רוסישער פּרעסע אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן בוך, וואָס האָט נישט לאַנג אַרויסגעלאָזט דער בעקאַנטער רוסישער מאָנאַרכיסט און אַנטיסעמיט וו. שולגין.

זיין בוך „דריי רעזידענצען“, וועגען וועלכען עס איז שוין אַ סך געשריבען געוואָרען, לעזט זיך ווי אַ ראָמאַן. אָבער אויך ביי יעדער שורה פילט מען קלאָר און בולט, אַז ער איז קראַנק: קראַנק אויף יודען. אַנדערש קען מען באמת נישט כאַראַקטעריזירען זיין פּאַטאָלאָגישע איינגעשפּאַרטקייט אומעטום און שטענדיג, וואו ער זאָל נישט זיין, וואָס ער זאָל נישט זעהן, וועגען וואָס ער זאָל נישט רעדען אָדער טראַכטען, — כסדר צוריקקומען אויף יודען. דער שאָטען פון יודען פערפאָלגט שולגינען אויף יעדען שריט און טריט און ווערט ביי איהם צו אַ ווירקליכער מאַניע.

ווי עס זאָל אָבער נישט זיין אינטערעסאַנט דער דאָזיגער פּסיכאָלאָגישער מאָמענט, — נישט ער האָט אַרויסגערופען די שאַרפע פּאָלעמיק אין דער פּרעסע, נאָר שולגינס פּאָליטישע אויספיהרען, צו וועלכע ער קומט צום שלוס פון זיין בוך. אין אַ פאָרם פון אַ געשפּרעך מיט אַן'אַנאָנימען רוסישען יוד „ליפּעראָוויטש“, זיך נאָכקרימענדיג דעם געקאַליעטשטען רוסיש פון אַ יוד, ענטוויקעלט שולגין זיין „פּאָזיטיווען פּראָגראַם“, ווי אַזוי צו פערענטפערען די יודישע פראַגע אין רוסלאַנד. און זיין פּראָגראַם איז גאַנץ קורץ און פּשוט: „עוואַקואַציע“. דאָס הייסט אויף פּראָסט יודיש: אַלע יודען פון רוסלאַנד און אוקראַינע, אַלע דריי מיליאָן מוזען זיך פערנעהמען פון רוסלאַנד. און נישט אין דער צוקונפט, נאָר טאַקע באַלד: אַנהויבען שוין איצט און ענדיגען די עוואַקואַציע אין 5 יאָהר אַרום. נישט שפּעטער.

די פעראַנטוואָרטליכע יודישע און די דעמאָקראַטישע נישט-יודישע קרייזען האָבען נישט געפונען פאַר נויטיג צו רעאַגירען אויף אָט דעם „ראַדיקאַלען רעצעפּט“ פון שולגינען. צו פּאָלעמיזירען מיט איהם, פרובען זיך איהם איבערצייגען, — איז אַן'אומזיסטע זאַך. צו ווייט זענען די וועלטען, אין וועלכע עס לעבען, פיהלען און דענקען ביידע צדדים, כדי מען זאָל קענען אפילו פּאָלעמיזירען צווישען זיך וועגען דער פראַגע. עס האָט זיך אָבער געפונען אַ יודישער טוער און פּובליציסט, און כלל-טוער, וועלכער האָט זיך געווענדעט מיט אַ „בריף אין רעדאַקציע“ פון דער מאָנאַרכיסטישער צייטונג „וואָזראָזשדעניע“. דאָס איז — ד"ר פּאַסמאַניק. זיין נאָמען איז גוט בעקאַנט דער יודישער עפענטליכקייט. אַ הייסער ציוניסט, אַ געוועזענער מיטגליד פון דעם רוסישען ציוניסטישען מרכז, איז ער, זייט דער רעוואָלוציע פון יאָהר 1917 אַלץ מעהר פערבונדען מיט די רוסישע „פּאַטריאָטישע“ רעכטע קרייזען, פון אַ „קאַדעט“ געוואָרען אַן'אַנהענגער פון גענעראַל דעניקין, דערנאָך פון גענעראַל ווראַנגעל און איז סוף כל סוף געוואָרען אַן'איבערצייגטער מאָנאַרכיסט, אַ חבר פון שולגינען, סטרואווע, אַלעקסינסקי און אפילו מאַרקאָוו דעם צווייטען און אַ חסיד פון דעם גרויספירשט ניקאָלאַי ניקאָלאַיעוויטש. צוזאַמען מיט ביקערמאַנען, מאַנדעל און לאַנדאַו האָט ער נאָך אין יאָהר 1922 געבילדעט די איינציגע יודישע מאָנאַרכיסטישע גרופּע, די „אָטעטשעסטווענאָיע אָביעדינעניע רוסקיך יעווריעוו“ (פאַטערלענדישע פעראייניגונג פון רוסישע יודען). פאַר פּאַסמאַניקען איז דאָס דאָזיגע בוך פון שולגינען געוויס אַן'אמת'ע טראַגעדיע. זיין אידעאָלאָגישער חבר, אַ מאָנאַרכיסט ווי ער אַליין, פּרעדיגט אַן „עוואַקואַציע“ פון אַלע יודען פון רוסלאַנד: דאָס האָט פּאַסמאַניק נישט געקענט אויסהאַלטען, און געווענדעט זיך מיט אַ כאַראַקטעריסטישען „בריף“ צו שולגינען.

דאָס איז אַ בריף פון אַ פערצווייפעלטען, פעריאושטען מענשען. דעם אַנטיסעמיטיזם אַליין געפינט פּאַסמאַניק פאַר אַ גאַנץ נאַטירליכע, זעלבסטפערשטענדליכע זאַך. אַ פיינדליכע, נעגאַטיווע שטעלונג צו יודען, איז געוואָרען „דאָס זעקסטע געפיהל“ פון אַ מאָדערנעם אייראָפּעאישען מענשען, און פּאַסמאַניק וואונדערט זיך אפילו, ווען עס קומט איהם אַמאָל אויס צו בעגעגענען אימיצען, וואָס איז באמת פריי פון וואָס פאַר נישט איז אַנטיסעמיטישע שטימונגען. נאָרמאַל איז דער „אַנטיסעמיטישער מענש“, אַ זעלטענע אויסנאַהם בילדעט דער נישט-אַנטיסעמיט. און נעבען דעם, אַז דאָס גאַנצע בוך פון שולגינען איז דורכגעדרונגען מיט אַן'אינטענסיווער שנאה צו יודען, פּראָטעסטירט פּאַסמאַניק גאָרנישט.

— אָבער, — בעט ער זיך רחמים ביי שולגינען, — פון אַנטיסעמיטיזם ביז פּאָגראָמען איז דאָך זעהר אַ ווייטער דרך. און שולגין דראָהט די יודען מיט פּאָגראָמען, אויב זיי וועלען בעצייטענס נישט פערלאָזען רוסלאַנד אין עטליכע יאָהר: הייסט עס, אַז זיי וועלען אויסגעקוילעט ווערען. אַז דאָס נייע אַנטי-באָלשעוויסטישע רוסלאַנד וועט געבויט ווערען אויף יודיש בלוט?...

שולגין האָט אין דעם זעלבען נומער פון „וואָזראָזשדעניע“ געענטפערט פּאַסמאַניקען. ער האָט זעהר קלוג אַנגעהויבען דערמיט, וואָס ער האָט פערוואַנדעלט פּאַסמאַניקען אין אַן'אַנטיסעמיט און זיך אַליין אין אַ פריינד, וואָס זאָרגט פאַר דעם גורל פון די רוסישע יודען. ער ליקענט קאַטעגאָריש אָפּ פּאַסמאַניקס פילאָזאָפיע וועגען דעם „נאָרמאַלען אַנטיסעמיטישען מענשען“. ער, שולגין, אנערקענט דאָס נישט. „איך פיהל אין אַ זעהר שוואַכער מאָס דאָס, וואָס די פראַנצויזען רופען אַן ראַסען-האַס, ד. ה. דעם ראַסען-נעגענזאַץ — שרייבט שולגין. — דאָס איז מן הסתם דערפאַר, ווייל נאָך פון מיין שול-צייט האָב איך געהאַט נאָהענטע יודישע פריינד... איך פערשטעה נישט, פאַרוואָס זוכט מען אין יעדען יוד דעם יהודה איש קריות און מען פערגעסט, אַז די איבעריגע 12 אַפּאָסטעלען זענען אויך געווען יודען“. מיט איין וואָרט — פּאַסמאַניק איז אַ גרעסערער אַנהענגער פון די אַנטיסעמיטען איידער שולגין...

פאַרוואָס-זשע וויל ער אָבער „עוואַקואירען“ אַלע יודען פון רוסלאַנד? איז די תשובה גאָר אַ פּשוט'ע: טאַקע ווייל ער זאָרגט פאַר די יודען און וויל נישט אַז מען האָט מורא פאַר פּאָגראָמען. ער, שולגין, ווייסט שוין, אַז „די יודישע מאַסען אין רוסלאַנד האָבען פיינד די קאָמוניסטען און די רעוואָלוציע נישט ווייניגער ווי די רוסישע בעפעלקערונג. אָבער די רוסישע מאַסען וויסען דאָס נישט און קענען אויסקוילען אַלע יודען. און ווייל די יודען זענען בלינד און ווילען נישט פערשטעהן די דאָזיגע גרויסע סכנה, מוזען מיר, רוסען, זאָרגען און טראַכטען פאַר ביידע“. דעריבער האָט ער פאָרגעלעגט זיין „רעצעפּט“. אויב פּאַסמאַניק געפינט, אַז די „רעצעפּט“ איז אַן'אוטאָפּישע, איז שולגין מסכים אויף אויף אַן'אַנדערען אויסוועג: די יודען מוזען בעווייזען נישט מיט ווערטער, נאָר מיט מעשים, אַז זיי זענען שונאים פון די באָלשעוויקעס. זיי מוזען אויף זוי פיל אַקטיוו אונטערשטיצען די אַנטי-באָלשעוויסטישע כוחות, אַז אפילו די ברייטע רוסישע מאַסען זאָלען דערזעהן, אַז יודען זענען אַנטי-באָלשעוויקעס. זאָל אין דעם אַנטי-באָלשעוויסטישען לאַגער זיין כאָטש אַזאַ גרויסער פּראָצענט יודען, ווי עס איז אַמאָל געווען ביי די באָלשעוויקעס: „דעמאָלט וועט די פּסיכאָלאָגישע אַטמאָספערע, ברוך השם, ווערען ריינער“, — זאָגט צו שולגין. קיין שום אַנדער וועג עקזיסטירט נישט. אָדער זיך „עוואַקואירען“ אָדער צושטעהן צו שולגינס קאַמפּאַניע.

די דעמאָקראַטישע רוסישע פּרעסע האָט זעהר אויפמערקזאַם פערפאָלגט די פּאָלעמיק צווישען שולגינען און פּאַסמאַניקען. איהר מיינונג איז, זעלבסטפערשטענדליך, אַן'אַנדערע. זי וואַרפט אָפּ פּאַסמאַניקס „אַנטיסעמיטישע טעאָריע“, זי לאַכט אויס די רעצעפּט פון שולגינען און זי פאָדערט נישט, די יודען זאָלען אונטער דער סכנה פון פּאָגראָמען אונטערהאַלטען די אָדער יענע פּאַרטיי. — „די מאַכט, וואָס וועט קומען נאָך די באָלשעוויקעס, מוז שיצען איהרע יודישע בירגער“, — דערקלערט דער אָרגאַן פון מיליוקאָוו'ן, די „פּאָסלעדניאַ נאָוואָסטי“. דאָס איז דער איינציג מעגליכער און דעמאָקראַטיש אויסגעהאַלטענער שטאַנדפּונקט.

י. שעכטמאַן.

באיקאט-אגיטאציע פון איונגען אוקראינישען גלח רואינירט א גאנץ יודיש שטעטעל.

די יודישע קהלה אין וואָלאַ מיכאָווע ביי ליסקאָ האָט זיך געווענדעט צו רעד. פּראָסטיג מיט פאָלגענדען בריף:

די אונטערגעשריבענע קהלה פון וואָלאַ מיכאָווע ביי ליסקאָ ווענדעט זיך צו איין, יודישער פערשטעהער און פריינד מיט דער הייסער בקשה: ראַטעוועט אונז פון מורא'דיגען אונטערגאַנג! וועלכע עס דראָהט אונזער קהלה, וואָס בעשטעהט פון קרוב 70 משפחות.

וואָלאַ מיכאָווע איז אַ קליין שטעטעלע אין מזרח-גאַליציען נאָהענט צו דער טשעכישער גרעניץ, טיף אין קאַרפּאַטען-געבירג. בשעת דער מלחמה איז דאָס שטעטעל שטאַרק רואינירט געוואָרען. ס'זענען געבליבען בלויז חורבות.

די איבערגעבליבענע משפחות בעשעפטיגען זיך מיט קליינהאַנדעל, דאָרף געהערן וכדומה. די געגענד איז אַן'אָרימע און די 70 משפחות דערנעהרען זיך בדוחק גדול פון מסחר.

זייט צוויי יאָהר איז אַראָבגעקומען אין שטעטעל אַ נייער יונגער אוקראַינישער גלח מיט'ן נאָמען: טעאָדאָר וואָרכאַ, וועלכער איז געוואָרען צייט-ווייליגער אַדמיניסטראַטאָר פון דער פּאַראַפיע.

אָט דער גלח האָט זיך גענומען אונז, אָרימע יידען צו פערניכטען, פון'ם ערשטען טאָג, וואָס ער איז צו אונז אַראָבגעקומען האָט ער אָנגעהויבען צו טרייבען אַ שרעקליכער באָיקאָט-אַגיטאַציע געגען יודען.

ער האַלט כסדר העץ-רעדעס און אַנטיסעמיטישע קאָזעניעס אין קירכע און ביי יעדער געלעגענהייט. ער רעדט אָן אַלע קריסטען זיי זאָלען זיך נישט דערוועגען צו קויפען עפּיס ביי יודען.

ער טראַכט ביי יעדער געלעגענהייט און אויך ביי יעדען מעגליכען און אוממעגליכען אופן צו שעדיגען די יודישע בעפעלקערונג, פערבעט די גוים עפּיס צו קויפען אָדער פערקויפען אַ יוד און דראָהט זיי מיט די ערגסטע רעפּרעסיעס, אויב מען וועט טרעפען אַ גוי עפּיס האַנדלען מיט אַ יוד.

דער גלח האָט געעפענט אין שטעטעל אַ קאָאָפּעראַטיוו, וואו ער אַליין איז דירעקטאָר און צווינגט אַלע גויים צו קויפען נאָר ביי איהם אין קאָאָפּעראַטיוו אויסאיבענדיג דאַביי אויף דער היגער בעפעלקערונג אַ רעליגיעזען דרוק אַז זיי זאָלען קויפען אַלצדינג נאָר ביי איהם אין קאָאָפּעראַטיוו.

אויף דער קירכע העגנט אַ שאַנד-טאַפעל, אויף וועלכער ס'ווערט אויפגעשריבען דער נאָמען פון דעם, וועלכער האַנדעלט מיט אַ יוד און כדומה אַזעלכע דראָהונגען.

אויך שלאָגט דער גלח ממש די יודען, וועלכע ער טרעפט אויפ'ן וועג. ער האָט שוין פאַר דעם געהאַט אַ געריכט-פערהאַנדלונג און איז בעשטראָפט געוואָרען.

ער איז אויך אין קאָנפליקט מיט דער פּאָליציי צוליב זיינע מיאוס'ע אַרויסטרעטונגען, אָבער ער שטעלט זיך פאַר גאָר נישט אָב אין זיינע מעשים און פערניכטונגס-קאַמף מיט דער אָרימער דערשלאָגענער יודישער בעפעלקערונג, וועלכע ווערט מיט יעדען טאָג מעהר פעראָרימט און פערביטערט און שטעהט שוין ביים אַבגרונד פון גענצליכען עלענד און פערניכטונג.

דערום איז אונזער הילף-געשריי צו אייך אונזער פערטרעטער: העלפט אונז אין אונזער שווערער לאַגע!

ראַטעוועט אונז פון אומגליק! זעהט, אַז 300 יודישע נפשות זאָלען נישט אויסגעהען פון הונגער!

די מאסקווער ארטיסטן פון „הבימה“

האָבען אויך אָנערקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס. פאָרטרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפערטיגט נור אין דעם

— ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער —

„PARISIENNE“

69 ברזשעזשינער 69

צופאָהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

נייער פאלקסבלאט
28. אפריל 1927.

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט
28. אפריל 1927.

28
דאנערשטאג
כו
ניסן תרפ"ז

אפריל
זון-אויפגאנג 5.37
זון-אונטערגאנג 5,50
לענג פון טאג. 12,13

די „פאסטא“ האט זיך איבערגעבעטען

שיקט צו נייע רעכנונגען מיט אלטע פרייזען.

(§) נעכטען דעם 27. אפריל האט די פערוואלטונג פון די לאדזער טעלעפאנען אנגעהויבען ארויסצושיקען פאר די טעלעפאן אבאנענטען נייע פערקלענערטע רעכנונגען פאר'ן חודש אפריל. די דאזיגע רעכנונגען ווערען ארויסגעשיקט צו אלע אבאנענטען אומאפהענגיג פון דעם, צי אזעלכע רעכנונגען זענען שוין איינמאל ארויסגעשיקט געווארען. דער טאריף און די נייע רעכנונגען איז דער אלטער. די אבאנענטען וואס האבען שוין איינגעצאהלט לויט דער ערשטער רעכנונג וועט דער עודף פערעכענט ווערען אויף מאי.

מינ. סקלאדקאווסקי אליין וועט דורכפיהרען אנ'אינספעקציע אין די לאדזער שפיטאלען.

(ס) אין די ערשטע טעג פון מאי וועט אין די שטעדטישע שפיטאלען אדורכגעפיהרט ווערען א לוסטראציע פון אלע לאדזער שפיטאלען — שטעדטישע, פריוואטע און געזעלשאפטליכע. די לוסטראציע וועט אדורכגעפיהרט ווערען דורכ'ן אינערן-מיניסטער סקלאדקאווסקי און א ספעציעלער קאמיסיע פון געזונדהייטס-דעפארטאמענט. די לוסטראציע וועט האבען די אויפגאבע פעסטצושטעלען די נויטיגע היגיענישע אויסבעסערונגען. בעת'ן בעזוך פון מיניסטער סקלאדקאווסקי וועט דער מאגיסטראט זיך בעמיהען פעראינטערעסירען דעם מיניסטער מיט דער פראגע פון בויען א נייעם גרויסען שטעדטישען שפיטאל אין לאדז.

פראטעסט

געגען נאכט-ארבייט.

(ס) אויף דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די בעקער-ארבייטער איז בעשלאסען געווארען די ווענדונג פון דער צענטראלע איינצוארדנען דעם 8. מאי א דעמאנסטראציע אין גאנץ פוילען געגען דער נאכט-ארבייט אין די בעקערייען. ס'איז בעשלאסען געווארען אזא דעמאנסטראציע איינצוארדנען אויך אין לאדז.

פון האנדעלס-געריכט.

פערלענגערט דעם אויפזיכט איבער דער פירמע ב. וואקס — ארעסטירט א באנקראטניק.

(§) די האנדעלס-אפטיילונג ביים קרייז-געריכט האט פערלענגערט די געריכטס-אויפזיכט איבער דער פירמע ב. וואקס אויף ווייטערדיגע 4 חדשים. די פירמע האט אנגעגעבען פאלגענדע מאטיווען: אז זי אונטערהאנדעלט מיט די קרעדיטארען וועגען אדורכקומען אויף א פרידליכען אופן און אז די פירמע האט א גרויסען לאגער פון ווינטער-סחורות, וועלכע זי וועט קענען רעאליזירען ערשט אין א פאר חדשים ארום.

*

(§) דאס האנדעלס-געריכט האט בעשלאסען צו ארעסטירען שמואל לאסמאן, וועלכער איז דעם 7. אפריל ערקלערט געווארען אלס באנקראט.

*

(§) דאס האנדעלס-געריכט האט בעשלאסען צו בעשטימען א געריכטס אויפזיכט איבער דער פירמע אקצ. געזעלשאפט פון וואל-אויסארבייטונגען מאקסימיליאן שיפער. אלס קאנטראל-ריכטער איז בעשטימט געווארען דער האנדעלס ריכטער האראדינסקי.

ווייטער אזוי קאן עס נישט געהן

אין דעם לאדזער האנדעל! דער אומזאץ-שטייער מוז אפגעשאפט ווערן! בעשלוס פון דער נעכטיגער פערזאמלונג פון טעקסטיל-סוחרים

נעכטען ביינאכט איז אין צענטראלען סוחרים- און פאבריקאנטען-פעראיין (פעטריקאווער 10), אונטער'ן פארזיץ פון פרעזעס א. שיק פארגעקומען א פערזאמלונג פון די סוחרים אין דער טעקסטיל-בראנזשע. מיט אנ'איינלייטונגס-ווארט איז ארויסגעטרעטען וויצע-פרעזעס פרעהליך. ער האט אנגעוויזען אויף דער שלעכטער לאגע, אין וועלכער ס'געפינען זיך די לאדזער טעקסטיל-סוחרים, וועלכע מאכען גרויסע „אומזאצען“ און לעבען פון ווינד. זייער שלעכטע לאגע דערפיהלען זיי בולט ערשט דאן, ווען ס'קומט צו צאהלען די שטייערען אין אזא הויכער מאס וועלכע זיי זענען נישט אימשטאנד אויסצופיהרען. א גרויסען חלק פון דער קלאגעדיגער לאגע איז צוצושרייבען דעם אומשטאנד, וואס די סוחרים זענען אפילו נישט ארגאניזירט גוט, כדי צו קענען פארנעהמען עפּיס אנ'אקציע אויף אויפצוקלערען די מאסגעבענדע ספערען, אדער געפינען מיטלען אויף אויסצובעסערען די לאגע. ער רופט דעריבער צו ארגאניזאציע.

נאך דעם איינלייטונגס-ווארט האט זיך ענטוויקעלט א ברייטע דיסקוסיע, בעת וועלכער ס'האבען אנטייל גענומען פיל פון די אנוועזענדע סוחרים. כמעט אלע האבען זיך נעקלאגט אויף דער אונגעהייערער לאסט פון שטייערען, די לעצטע אויסמעסטונגען פון אומזאץ-שטייער פאר 1926 זענען אזעלכע, אז קיינער פון די סוחרים איז נישט אימשטאנד זיי צו דעקען — זעלטען ווער ס'האט פערדינט אזוי פיל, וויפיל ער דארף בעצאהלען בלויז אומזאץ-שטייער. דערצעהלען די סוחרים.

פון די קליינע און מיטעלע סוחרים פיהרט זעלטען ווער ביכער און ווען אויף די זיצונגען פון די שאצונגס-קאמיסיעס נעהמט מען נישט אן די אנגעגעבענע סומען פון אומזאץ ביי די הורט-סוחרים בערעכענט מען זיי א פערגרעסערטען אומזאץ-בעטראג און דערצו רעכענט מען זיי נאך 2 פראצ. אומזאץ, אנשטאט 1, אזוי אז זיי ווערען דאפעלט בעשטראפט.

אלע רעדנער האבען זיך ארויסגעזאגט, אז ס'איז נויטיג צו ענדערען די לאגע, ווייל אזוי קען ווייטער נישט געהן און ס'וועלען אונטערגעהן אויך די, וואס זענען נאך געבליבען אויפ'ן פלאץ.

נאכדעם האט אדוו. גלאס געגעבען א רייהע אנווייזונגען בנוגע די רעקורסען. דעפ. ד"ר ראזענבלאט האט אנגעוויזען, אז די ארבייט דארף איצט געפיהרט ווערען אין צווי ריכטונגען — מ'דארף קעמפען מיט די „קליינע“ עולות און איבערשאצונגען און מ'דארף איצט אנהויבען זעהר אנ'ענערגישען קאמף געגען דעם, אז דער אומגעלומפערטער אומזאץ-שטייער זאל אינגאנצען אפגעשאפט ווערען. די דאזיגע פאדערונג, וואס די סוחרים האבען ארויסגערוקט דארף איצט שטארקער געשטיצט ווערען, אבער אויף אנ'אנדער אופן, ווי דאס איז געטון געווארען ביז אהער. מ'דארף אויפקלערען דער רעגירונג, אז אויב דער אומזאץ שטייער וועט נישט אפגעשאפט ווערען, וועט דאס סוחרטום רואינירט ווערען און וועט נישט קענען צאהלען אויך די איבריגע שטייערען.

מ'דארף אבער אויך אנווייזען דער רעגירונג נייע קוואלען פון הכנסה, ווייל דער מלוכה אוצר מוז זיינע הכנסות האבען, דער אומזאץ שטייער מוז גענומען ווערען פון די אינדוסטריעלער און אימפארטערען, דאגעגען וועט דאן קענען געהאלבערט ווערען דער הכנסה-שטייער, ער לעגט פאר אויסצוארבייטען א מעמאריאל אינ'ם דאזיגען גייסט און צושטעלען איהם די מיניסטארען פון האנדעל, פינאנצען און דעם וויצע-פרעמיער-מיניסטער.

וויצע-פרעזעס פרעהליך ווייזט אן, אז אין פאלען ווען מ'וועט פאר הורט-סוחרים, וואס פיהרען נישט קיין ביכער בעשטימען 2 פראצ. אומזאץ-שטייער, קענען זיי אפעלירען דורכ'ן פעראיין צום מיניסטעריום. דער פינאנץ-מיניסטער טשעכאוויטש האט ערקלערט דער דעלעגאציע פון פעראיין (דעפ. ד"ר ראזענבלאט, פרעזעס שיק און וויצע-פרעזעס פרעהליך) אז דאס מיניסטעריום וועט אזעלכע אפעלאציעס בעפרידיגען, אויב זיי וועלען זיין בעשטעטיגט פון פעראיין. ה' פרעהליך שטיצט דעם פארשלאג וועגען דער דעלעגאציע.

צום סוף איז געוועהלט געווארען א נייע פערוואלטונג פון דער טעקסטיל-סעקציע, אין וועלכער ס'זענען אריין: ס. פרעהליך, מ. ארבאך, ע. ריזענבערג, ד. באדועלקאווסקי, וו. זילבערשטיין, ס. בארנשטיין, א. ה. מילער, ר. פיאטרקאווסקי, י. שטערן, יעקב קאהן, און אלס קאנדידאטען: י. סענדיק, ש שפיצבערג, פ. קאהן, מאיר בלומפעלד און מ. קרעניצער.

די נישט ערלעדיגטע פראגען פון דער טאג-ארדנונג זענען איבערגעגעבען געווארען דער נייער פערוואלטונג.

מיט עהרען דעם אנדענקען פון פרעזידענט צינארסקי

וועט זיך פערנעהמען די היינטיגע זיצונג פון שטאדט-ראט.

(ס) אויף דער היינטיגער זיצונג פון שטאדט-ראט וועט דער מאגיסטראט צוו. אנד. פארלעגען צו בעשטעטיגען די אויסגאבען, וואס זענען געווען פערבונדען מיט דער לויה פון ערמארדעטען פרעזידענט. די אלגעמיינע אויסגאבען, די בעלוינונג פאר ענטדעקען דעם מארד, אנאנסען אין די צייטונגען א.א.וו. בעטרעפען 27 טויזענד זלאטעס. דער מאגיסטראט האט אויך בעשלאסען צו אסיגנירען 2000 זל. פאר'ן קאשציאל פון הייליגען קרייץ, ווייל די גייסטליכע האבען זיך אפגעזאגט צו נעהמען בעלוינונג פאר אדורכפיהרען די רעליגיעזע צערעמאניע בעת דער לויה. די דאזיגע פארשלאגען זענען שוין אנגענומען געווארען אויף דער זיצונג פון דער בודזשעט-קאמיסיע, היינט זאלען זיי אנגענומען ווערען אויף דער זיצונג פון סעניארען קאנווענט, כדי אויף דער עפענטליכער זיצונג פון שטאדט-ראט זאלען זיי אנגענומען ווערען אהן דיסקוסיע. אויף דער זיצונג פון סעניארען קאנווענט זאלען אויך בעטראכט ווערען די פארשלאגען וועגען אנרופען א גאס אויפ'ן נאמען פון פרעזידענט, אויסצובויען א פאוויליאן אין קאכאנובקע, א שול בנין און איינארדנען א רייהע סטיפענדיעס פון דער שטאט אויף זיין נאמען.

גענ. וויצע-וואיעוואדע לישקאווסקי

וועט נישט זיין לאדזער שטאט-פרעזידענט.

(ס) דינסטאג אין אווענד איז פארגעקומען א פערטרויליכע בעראטונג פון די פיהרער פון „קאלא נאראדאווי“ ס'איז בעטראכט געווארען די סיטואציע אין לאדזער מאגיסטראט, וואס האט זיך געשאפען נאכ'ן ערמארדען דעם פרעזידענט. די סיטואציע האט זיך נאך מעהר פערקאמפליצירט דורך דער שפאלטונג אין דער נ.פ.ר.-פראקציע.

די קאנדידאטור פון געוועזענעם וויצע-וואיעוואדע לישקאווסקי, וואס איז ארויסגערוקט געווארען אלס לאדזער שטאט-פרעזידענט האט נישט געפינען קיין אונטערשטיצונג, ווייל ווי פיל רעדנער האבען בעצייכענט וואלט די דאזיגע קאנדידאטור בעטראכט געווארען אלס דעמאנסטראטיווע בנוגע דער רעגירונג און איז דעריבער איצט נישט געוואונשען.

אין דער לאדזער קראנקען-קאסע.

רעארגאניזאציע אין די אפטייקען. - מעהר פארמאצעווטען. - 10,000 זלאטעס אויף הייל ליטעראטור. - אינצידענט וועגען פייערען דעם 1. מאי.

אויף דער לעצטער זיצונג פון 26 ד. ח., האט די פערוואלטונג פון קר.-קאסע גענומען צו קענטניש דאס בעשטעטיגען דורכ'ן קרייז-פערזיכערונגס-אמט אין ווארשע. דעם ד"ר ערזאם סאבארסקי אלס דירעקטאר פון לאדזער קר.-קאסע.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן איבערטראגען די אפטייק פון דער 1. לעטשניצע, אין א ניי גרויס לאקאל אויף קארלא רוג וואולטשאנסקע, ווי אויך מיט דער טיילווייזער רעארגאניזאציע פון די אפטייקען, האט די פערוואלטונג בעשלאסען צו פערגרעסערען די צאהל פון פארמאצעווטען-פערסאנאל און ס'זענען איינגעשטעלט געווארען ספעציעלע פארמאצעווטען-קאנטראלערען אין די בעזונדערע קר.-קאסע אפטייקען.

די פערוו. פון קר.-קאסע האט אויך בעשלאסען צו העכערען דעם לוין פון אמבולאטאריע-דאקטוירים אויף 10 פראצ. און צוליב דעם איז בעשטעטיגט געווארען א נייער פרייז קוראנט פאר וויזיטען פון די ראיאן-דאקטוירים.

מיט'ן ציל צו ערלייכטערען די קר.-קאסע-דאקטוירים צו בעקומען דאס נייעסטע פון דער הייל-וויסענשאפטס-ליטעראטור, האט די פערוואלטונג בעשלאסען איינצוארדנען א צענטראל-ביבליאטעק פון וויסענשאפטס-ווערק און צייטשריפטען פון הייל-געביט, און דערויף איז אסיגנירט געווארען 10 טויזענד זלאטיס.

ס'איז בעשלאסען געווארען ארויסצושיקען א ספעציעלע קאמיסיע אין איינאווראצלאוו מיט'ן ציל צו בעזוכען אויפ'ן ארט די ווילעס און פענסיאנאטען און אויך דינגען אזעלכע פאר דער לאדזער קר.-קאסע. אויסער דעם זענען ערלעדיגט געווארען א גאנצע רייהע ווירטשאפטס-ענינים.

צום סוף האט די סאציאליסטישע פראקציע ארייגעטראגען א פארשלאג, אז אינ'ם 1-טן מאי זאלען בעפרייט ווערען פון דער ארבייט די אנגעשטעלטע, וועלכע האבען סאציאליסטישע איבערצייגונגען. די נ.פ.ר.-פראקציע איז געווען געגען דעם. מחמת די שטימען האבען זיך צוטיילט גלייך אויף גלייך, און דער סאציאליסטישער פארזיצער האט דעצידירט לויט'ן וואונש פון די סאציאליסטען, האבען די פארשטעהער פון די אינדוסטריעלער און נ.פ.ר. פערלאזט די זיצונג און דערמיט אראפגעריסען דעם קווארום.

Dr. H. SPIRA-BORNSTEINOWA
Cegielniana 4
טעלעפאן 34-90.
ספעציאליטעט: אקושער און פרויען-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

אין די אפטייקען.

היינטיגע נאכט-דעזשורען.

(§) היינט, דאנערשטאג, דעזשורירען די פאלגענדע אפטייקען: די יורשים פון וואסילעווסקי (נאפיורקאווסקי 27), וו. דאניעלעצקי (פיעטרקאווער 127), מ. אילניצקי און י. צימער (וואולטשאנסקא 37), יורשים פון ליינווצבער (פריי-היטס-פלאץ 2), יורשים פון י. הארטמאן (מלינארסקא 1), י. קאהאנע (אלעקסאנדראווסקא 80).

שווער פערוואונדעט געווארען צוליב אונפארזיכטיגקייט.

(—) נעכטען איז אויף דעם גרינעם מארק שווער פערוואונדעט געווארען די הענדלערקע בראניסלאווא וואיטשעכאווסקא פון דארף ניעסולקאוו. פון א פוהר וואס איז געשטאנען לעבען איהר שטאל מיט מילכווארג איז אראפגעפאלען א ברעט און איהר געשפאלטען דעם קאפ. צו דער פערוואונדעטער האט מען ארויסגערופען די פאגאטאוויע. דער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט א שווערען וואונד אין קאפ און א צובראכענע קין באק. וואיטשעכאווסקא איז אפגעפיהרט געווארען אין שטעטישען שפיטאל אויף דרעוונאווסקא.

4 פערזאן געביסען דורך א משוגענעם הונד.

(מ) דעם 22. ה. ח. האט א הונד וואס געהערט צו דער פאמיליע בארמשאוו (נאווא מלינארסקא 12), צוביסען עמע בארמש, און איהרע טעכטער מארטא, אלפרעדא און גערטרודען. דער וועטערינארען-אמט האט אונטערזוכענדיג דעם הונד, פעסטגעשטעלט, אז דער הונד איז משוגע. די צוביסענע האט מען צוגעאימפט פערהיטונגס-סערום.

פארלעזונג.

גראף ראניקער וועגען זיינע פראצעסען.

היינט אין אווענד וועט אין פילהארמאניע זאל דער בעקאנטער גראף באגדאן ראניקער האלטען א פארלעזונג א. ד. ט. „די טראגעדיע פון אנ'ארעסטאנט“. עס וועט אויך רעדען דער רעדאקטאר ס. וואטאווסקי א. ד. ט. „גראף ראניקער, א פרוי און א פראצעס“.

די נקמה פון אַ לאָדזער מקוה-אינדוסטריעלער

געגען אַ סוחר פון... קאַרטאָפעל-שאָבעכץ.

נעכטען אין דער פריה איז די געגענד אַרום גריגעם מאַרק אויפגעקאָכט געוואָרען פון דער ידיעה, אַז אויף פאַנסקאַ 49 וואַרפט מען אַרויס פון דער דירה אַן אָרימע יודישע פאַמיליע.

אַלע מינוט האָט מען טעלעפאָניש אָנגעקלונגען אין אונזער רעדאַקציע און אונז אַלאַרמירט וועגען דעם אונערהערטען פאַל.

ווען אונזערע מיטאַרבייטער זענען אָנגעקומען אויפ'ן אָרט, איז דער הויף אויף פאַנסקאַ 49 שוין געווען פערוואַנדעלט אין אַ... „קאָנצענטראַציע-לאַגער":

דאָס גאַנצע ביסעל אָרימקייט פון דעם אַרויסגעוואָרפענעם לאָקאַטאָר איז געווען צוואָרפען און צובראָכען. אויפ'ן הויף האָבען זיך אויך געוואַלגערט פיצלעך קינדער, צונויפגעמישט מיט טעלער, בענקלעך און רעהרען פון אַ אויוועלע.

ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט אַזאַ מעשה:

דאָס הויז אויף פאַנסקאַ 49 געהער צום אייגענטימער פון דער מקוה אויף זאַכאָדניאַ 66 פריידענרייך.

אויפ'ן דריטען שטאָק פון דעם דאָזיגען הויז וואוינט שוין זייט אַ ריי יאָהרען אין אַ קליין ענגעל-שטיבעל די פאַמיליע כמיעלניצקי: אַ יוד, אַ מטופל מיט 5 קינדער, די פרוי איז אַ קאַליקע אָהן אַ פוס, דאָס יונגסטע קינד איז אַלט ס"ה עטליכע וואָכען. די גאַנצע „בעשעפטיגונג" פון דעם יוד איז, אַז ער האַנדעלט מיט קאַרטאָפעל-שאָבעכץ און אָפט מאָל איז אין שטוב קיין קאַרטאָפעל נישטאָ.

האָט זיך דער הויזווירט צוגעטשעפעט צו דעם אומגליקליכען לאָקאַטאָר און געוואָלט פון איהם פטור-ווערען.

דער ווירט האָט אַרויסבעקומען פון געריכט אַן עקסמיסיע און — נעכטען איז געקומען דער קאָמאָרניק אויספיהרען זיין „רעכט".

אין שטוב האָט זיך געטון חושך קינדער האָבען געוויינט, די קראַנקע פרוי האָט ספּאַזמירט, ס'האָט אָבער גאָרנישט געהאָלפען.

זענען שכנים אַוועק צום הויזווירט, געוואָלט געבען 100 זלאָטעס; שפּעטער האָט דער קאָמאָרניק ה' זשימאָווסקי אַליין אויך געוואָלט געבען 50 זל. אַז מ'זאָל דעם אָרימאַן נישט אַרויסוואַרפען אויף דער גאַס.

דער ווירט האָט פון גאָרנישט געוואָלט הערען.

ווען מיט געלד האָט מען שוין גאָרנישט געקענט אויפטון, און די זאַכען („זאַכען", מ'שפּיינסגעזאָגט...) זענען שוין געלעגען אויפ'ן הויף, זענען אויפ'ן הויף אָנגעקומען יודען פון גריגעם מאַרק און מ'האָט געפּרובט די זאַכען (ווי ס'פיהרט זיך) צוריק אַרויפטראָגען אין שטוב. האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען, אַז דער הויז-ווירט האָט אַריינגעזעצט אין דער ליידיגער שטוב צוויי שיכּור'ע שקצים, וועלכע האָבען זיך פון אינווייניג פערשלאָסען, אַז דער „שונא", דער לאָקאַטאָר, זאָל זיך נישט אַמאָל צוריק אַריינכאַפּען.

זענען אָבער אָנגעקומען עטליכע יודישע טרעגער, גבורים פון גריגעם מאַרק.—

און די שיכּור'ע שקצים זענען אַרויסגעטראָגען געוואָרען, די זאַכען — צוריק אַריינגעטראָגען און איצט וואוינט די אומגליקליכע פאַמיליע דערווייל צוריק אינם קעמער'ל, וואָס הייסט „וואוינונג".

דער גרינער מאַרק האָט איצט פרייער אָפּגעאָטעמט.

געענדיגט דער צוזאַמענפאָהר פון דאָקטוירים און סאַניטאַרע טוער

לאַוויניק יאָעל געוועהלט אין צוזאַמענפאָהר-קאָמיטעט.

(מ) נעכטען האָט אַ גרופּע אָנטיילנעהמער אין'ם סאַניטאַר-ען צוזאַמענפאָהר, אין וועלכען ס'האָבען זיך בעטייליגט איבער 40 פערזאָן אונטער דער אָנפיהרונג פון לאַוויניק א. יאָעל און סאַניטאַר אינספּעקטאָר סטאַזשינסקי בעזוכט די ווידזעווער „ניטשאַרגיע" און די פאַבריקען פון שייבלער און גראָהמאַן. אַ צווייטע גרופּע מיט'ן אָוטאָ פון דעפּאַרטאַמענט דירעקטאָר דרעצקי בעזוכט די פּאַביאַניצער כעמישע פאַבריקען.

צום סוף פון צוזאַמענפאָהר זענען אין אויספיהרונגס-קאָמיטעט פון די צוזאַמענפאָהרען געוועהלט געוואָרען: וויצע פּרעזידענט וואַיעוואָדזקי, לאַוויניק א. יאָעל, פּראָפעס פון שטאָדט-ראַט אַדוו. פּיכנאַ, דר. מיטעלשטאַדט, ד"ר סטאַשינסקי און דער לייטער פון געזונדהייטס אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט ה. קעמפנער.

העכסטער געריכט אַנערקענט פּוילישע בירגערשאַפט

פאַר אַ ווענגראָווער יוד, וועלכער האָט זיך געשטעלט צו מיליטער-דינסט

אַ זעלטענע אָנקלאַגע, וואָס האָט אַ אומגעהויערע בעדייטונג פאַר פיל טויזענדער מענשען, וועלכע וואוינען שוין פון יאָהרען אין פּוילען און פאַר קיין פּוילישע בירגער וויל זיי די מאַכט אַלץ נישט אָנערקענען, האָט לעצטענס בעטראַכט דער העכסטער טריבונאַל.

עס האָט זיך געהאַנדעלט אָט וועגען וואָס: דער ווענגראָווער איינוואוינער, בנימין ניסמאַן, איז אין 1920 גערופען געוואָרען צום מיליטער און די פּאָבאָר קאָמיסיע האָט אָנערקענט, אַז ער איז פעהיג צו דינען אין מיליטער, און ווייל ער איז געווען פון יאָהרגאַנג 1896, וועלכער האָט שוין נישט בעדאַרפט דינען, האָט די פּאָבאָר-קאָמיסיע אַרויסגעגעבען ניסמאַנ'ען אַ מיליטערישע ביכעל, אַז ער ווערט פערעכענט אַלס זעלנער אין רעזערוו.

אין 1922, ווען עס זענען פאָרגעקומען די וואַהלען צום סיים און סענאַט און ניסמאַן איז געקומען וועהלען, האָט איהם די ווענגראָווער וואַהל-קאָמיסיע ערקלערט, אַז ער האָט נישט דאָס רעכט צו בעטייליגען זיך אין די וואַהלען, ווייל ער איז נישט קיין פּוילישער בירגער. ניסמאַן האָט די דעציזיע פון דער וואַהל-קאָמיסיע אָנגעקלאָגט אין געריכט און דער דאָזיגער ענין איז דערגאַנגען אַזש צום העכסטען געריכט.

דאָס העכסטע געריכט האָט אָנערקענט, אַז דערמיט, וואָס ניסמאַן איז גערופען געוואָרען דורך דער פּאָבאָר-קאָמיסיע און האָט ערפילט זיינע בירגערליכע פליכטען, איז ער שוין געוואָרען אַ פּוילישער בירגער און האָט פערוואָרפען צוריקציערען ניסמאַנ'ען זיין וואַהל-רעכט.

נאָך דער דאָזיגער דעציזיע פון העכסטען געריכט, האָט ניסמאַן זיך געווענדעט צו דער ווענגראָווער סטאַראָסטווא און האָט פערלאַנגט, אַז עס זאָל איהם אַרויסגעגעבען ווערען אַ ציינגניס, אַז ער איז אַ פּוילישער בירגער. די סטאַראָסטווא האָט ניסמאַנ'ען אָבגעזאָגט אַרויסצוגעבען די פערלאַנגטע ציינגניס.

ניסמאַן האָט דעריבער זיך געווענדעט צו דער לובלינער וואָיעוואָדסטווא פאַר אַזאַ ציינגניס, אָבער אויך די וואָיעוואָדסטווא האָט ניסמאַנ'ען ענטזאָגט.

דאַן האָט ניסמאַן דערלאַנגט געגען בעשלוס פון דער וואָיעוואָדסטווא אַ אָנקלאַגע צום העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל, וועלכער האָט דעם ענין בעטראַכט.

נאָך דער בעראַטונג, וואָס דער העכסטער טריבונאַל האָט אָפּגעהאַלטען, האָט דער פּרעזעס ד"ר מאַראַטשעווסקי פערעפענטליכט די דעציזיע, אַז דער בעשלוס פון דער לובלינער וואָיעוואָדסטווא ווערט קאַסירט און ניסמאַנ'ען אַלס פּוילישען בירגער, מוז אַרויסגעגעבען ווערען אַ פּוילישער פּאַס.

די פאָרזעצונג
פון „די, וועלכע אַזעוו
האָט פערראַטען"
וועט זיין געדרוקט אין מאָרגענדיגען
נומער און וועט ברענגען דעם אָנהויב פון
אַ ניי קאַפּיטעל אין דער אַזעוו-געשיכטע:
„בורצעוו'ס אינפאָרמאַטאָר באַקאַי".

מאַניסטראַט פערזאָרגט די קינדער פון וואָלאָשאַק,

דעם מערדער פון פּרעזידענט ציגאַרסקי.

(ס) די פאַמיליע פון פּרעזידענט ציגאַרסקי'ס מערדער וואָלאָשאַק לעבט אין שרעקליכע באַדינגונגען און געהט ממש אויס פון גויט און הונגער. די אָפּטיילונג פון געזעלשאַפטליכער אויפזיכט ביים מאַגיסטראַט האָט זיך פאַראינטערעסירט מיט דעם גורל פון די קינדער און וועט זיי אַריינגעבען אין אַ שטעטישען 'פינדלינג-הויז.

אַ דאַנק פון יודישע אַרעסטאַנטען

פאַר דער דורכגעפיהרטער פּסח-אַקציע.

די יודישע אַרעסטאַנטען פון דער טורמע אויף טאַרגאָוואַ גאַס, דריקען אויס זייער האַרציגסטען דאַנק דעם ראַכמאַן יחיאל יצחק בערמאַן פאַר זיין אונערמידליכע אַרבייט צו פערזאָרגען די יודישע אַרעסטאַנטען גאַנץ פּסח מיט כשר עסען און אַלעם נויטיגען, ווי אויך פאַר מעגליך מאַכען צו דאַווענען אום יום-טוב.

גלייכצייטיג דאַנקען די אַרעסטאַנטען ה' נפתלי לעווין פאַר די געשמאַקהאַפטע מאכלים, וועלכע זענען דורך איהם פּינקטליך צוגעשטעלט געוואָרען און אַזוי אַרום ערמעגליכט זיי אַנ'אמת'ן צונג יום-טוב.

סעקוועסטרירט אַ טראַנספּאָרט פיש

וואָס זענען געברענגט געוואָרען פון רוסלאַנד און איז אַ נישט פרישען צושטאַנד.

(מ) די סאַניטאַרע קאָמיסיע ביי דער געזונדהייטס אָפּטיילונג פון מאַגיסטראַט האָט נאָכקאָנטראָלירט אויף דער באַהן אַ טראַנספּאָרט פיש פון רוסלאַנד, וועלכער געהערט צו וואָלף לובאַכינסקי. נעכטען האָט דער מלוכה-אַמט פאַר פאָרשען לעבענסמיטעל-אַרטיקלען פעסטגעשטעלט, אַז די פיש זענען נישט געברויכבאַר און דעם גאַנצען טראַנספּאָרט פערניכטעט.

פייערונג אין „ירדניה".

זונטאָג אָוונט איז פאָרגעקומען די פייערונג פון דער 2 יעהריגער עקזיסטענץ פון דעם אַקאַדעמישען ציוניסטישען יוגענד-פערעין „ירדניה".

נאָכ'ן זינגען „התקוה" עפענט סטוד. ראָגאָזשינסקי אויף העברעאיש די פייערונג. ח' נ. גאָלדבערג זאָגט אין זיין וואָרט, אַז די יעהרליכע פייערונגען פון „ירדניה" דאַרפען זיין פאַר די מיטגלידער אַ יום-טוב, וואָס זאָל וועקען צו נייע מעשים, אַ טאָג פון חשבון הנפש. ער דאַנקט דאַן ה' זאַנדער פאַר זיינע פערדינסטען ביים גרינדען דעם פערעין און ער לייגט פאָר צו בעעהרען איהם מיט אַ זילבערנעם זשעטאָן, וואָס ווערט אויך געטון.

עס קומען דאַן פאָר בעגריסונגען און דערנאָך רעדט פּראָפ. זאַנדער וועגען די צילען פון „ירדניה". מיר שטרעבען — זאָגט ער — נישט איבערצולאָזען דער אַסימילאַציע קיין איין יוד און בעמיהען זיך, אַז אַלע זאָלען אַריינגעצויגען ווערען אין די ציוניסטישע רייהען, אָבער דאָס קאָן געטון ווערען נאָר דורך אַ צוזאַמענאַרבייט פון אַלע ציוניסטישע אָרגאַניזאַציעס.

שאַך-טורניר

רעזולטאַטען פון נעכטיגען טאָג.

קלעטשינסקי האָט פערשפּילט ביי בלאַסקאַ; די פּאַרטיעס: קאָלסקי — דאַנישעווסקי און טאַרטאַקאָווער — קאָן זענען געבליבען רעמי; די פּאַרטיעס: קרעמער — מאַקאַרטשיק, כוואַיניק — לאָוויצקי, פרידמאַן (וואַרשאַ) — רובינשטיין און פרידמאַן (לעמבערג) — הירשביין זענען געבליבען נישט פערענדיגט.

דורך מיינע ברילען.

נחת-רוח פון אַ פאָרשטעלונג.

עס לויפען יודעלעך, אויסגעהונגערטע יודעלעך, יעדער מיט זיין נשמה-יתירה'לע אין קעשענע און דאָס נשמה-יתירה'לע, דאָס קליינע, צעפּיעשטשעטע יחסנ'רל, וואָס אַ גאַנצע וואָך, ווערט עס דאָרט, אויף יענער זייט לעבען, אויסגעווייקט אין בוימאייל, אין שמן-זית, אָט דאָס נשמה-יתירה'לע, אַז עס קומט אַראָפּ אויפ'ן עולם-התוהו און ט'ווערט אָפּגעגעבען אויף קעסט צו בערעלען, משה'לען, יאָסעלען וכהנה — בענקט עס שטאַרק און ס'דריגעט מיט די פיסעלעך, מיט'ן גאַנצען לעבען — אַ ויתרוצצו אינעווייניג; ס'בענקט דאָס נשמה-יתירה'לע נאָך אַביסעלע רוחניות, נאָך אַביסעלע מן, נאָך אַביסעלע גייסטיגע מזונות...

און די בערעלעך, משה'לעך און יאָסעלעך — אַ גאַנץ יאָהר, פערפינסטערטע, פער'חושך'טע, ווערען שבת און יום-טוב מגולגל אין מלכים און אין בני מלכים. און ווערען צעפּינדלעך און פיהלען דעם הצטרכות צו אַ יודיש וואָרט, צו הערען עס און צו זעהן... נו איז עפּיס אַ וואונדער, וואָס אויף אַ פּרק-אַקאַדעמיע איז די „פילהאַרמאָניע" פול, אָנגעפּראָפּט, קיין עין הרע מיט בערעלעך, משה'לעך און יאָסעלעך?

ביז צו דער קרעטשמע, דאַרף מען אויך אַ טרונק-בראָנפען, איז מען זיך דערווייל, ביז וואָס, ביז ווען — ביז די פאָרהאַנג דערהייבט זיך מכבּד עפּיס אין מויל אַריין, מיט וואָס איינער קען. דאָס נשמה-יתירה'לע אָבער, וויל נישט אָט דעם לחם הקלוקל און עס ביינטעוועט זיך און פּאַטשט מיט די שטרויענע הענטלעך:

נישט דאָס! נישט דאָס! — זי, וואו איז? — די סטודיע, פאַרוואָס זעהט מען זי נאָכנישט?!...

צעשפּאַרען זיך די יודישע מלכים מלכות'דיג, צעשטעלען זיך ברייטלעך ביי די ווענד און לאָזען רוהען מיט חן די יום-טוב'דיגע שמייכעלעך אויף די כשר'א ליפּעלעך און טראַכטען אַטראַכטעניש, אַזוי צו זאָגען:

„אָט אַ קונדס, דאָס נשמה-יתירה'לע, וויל דווקא עפּיס זעהען און עפּיס הערען!..." און, אַז דער פאָרהאַנג דערהייבט זיך, בלייבט מען זיצען שטילע, איינגעהאַלטענע אין זיך, מלכות'דיג און מען קוקט און מען גאַפט.

— האַ, משה, געזעהן שוין אַזעלכעס אַמאָל?

— און די דעקאָראַציעס?!...

— און דאָס שפּילען?!!...

— און אַז עס ווערט אַ פויזע, בלייבט מען זיצען אויף די ערטער און מ'כאַפּט אַ שמועסל מכּוח די סטודיע.

— וואָס אידאָס משה, ס'אַרע קרעפּטען? וואַרשאַווער?

— וואָסערע וואַרשאַווער? — דו הערסט דאָך: ס'איז אַ סטודיע, זיי לערנען זיך שפּילען!...

— און די דעקאָראַציעס? — האָבען זיי אויך אַליין געמאַכט?

— וואָס דען? — אַלעס מאַכען זיי אַליין!...

— מנע... מנע...

און דאָס נשמה-יתירה'לע קוויקט זיך און בעלעקט זיך אין מאַמע אינווייניג' פאַר נרוים התפעלות, אַזש אַ קאַזשעליק.

י. שרה'לעס.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20
נור אויף אַ קורצע צייט!
גאַסט-שפּילען
פון 1-טן וואַרשאַווער יודישען מיניאַטור-טעאַטער
„אַזאַזעל"
פון שבת, דעם 30-טען אַפּריל 9 אַ זייגער אין אָוונט
פּרעמיערע! צום ערשטען מאָל אין לאָדז! פּרעמיערע!
דאָס גרויסע
4 פּראָגראַם 4
קאָנפערענסיער: א. נאַדיק.
קינסטל. לייטונג: טעאַ אַרצישעווסקאַ
ליטעראַריש „ משה בראָדערזאָן
מוזיקאַליש „ הענעך קאָן
דעקאָראַטיווע לייטונג: פריץ קליינמאַן
כאָרעאָגראַפיע: אַלאַ לילית
דירעקציע: י. דאַנציגער
בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל.

4 מאל חתונה־געהאט.

וואס א ווארשאווער חברה־מאן ערלויבט זיך אלץ.

דער בעקער משה ל. פון געגשאָ גאַס אין ווארשאַ, איז בסך־הכל אַלט אַ יאָהר עטליכע און דרייסיג. דאָך האָט ער שוין בעוויזען חתונה צו האָבען גאַנצע פיר מאָל. און צוגעגאַנגען איז עס אַזוי:

מיט'ן ערשטען ווייב, רחל האָט זי געהייסען, האָט ער חתונה געהאַט מיט 10 יאָהר צוריק; אין אַ יאָהר אַרום האָט זי איהם געבוירען אַ קינד, מיט 2 חדשים שפעטער איז דאָס קינד געשטאָרבען און באַלד דערנאָך האָט זיך דאָס פּאָרפאָל געג'טס.

עס זענען אַוועקגעגאַנגען עטליכע חדשים, דאָס ווייבעל איז געבליבען ביי איהר מוטער, דער יונגערמאַן, איז צוריקגעגאַנגען אין זיין „קאַוואַלערסקען" צימער, ביז מענשען האָבען זיך אריינגעמישט און דאָס פּאָרפאָל האָט צוריק חתונה געהאַט.

האָט דאָס ווייבעל אין אַ יאָהר אַרום ווידער געבוירען אַ קינד, מיט עטליכע חדשים שפעטער איז אויך דאָס קינד געשטאָרבען און דערנאָך האָט זיך דאָס פּאָרפאָל אויפדאָסניי געג'טס.

האָבען זיך ווידער אָנגעהויבען אַריינמישען מענשען, געוואָלט, אַז דאָס פּאָרפאָל זאָל צוריק חתונה האָבען, אָבער דאָס מאָל האָט ער זיך שוין איינגעשפּאַרט, אַז נישט און ער האָט אויסגעפיהרט.

אָבער אָהן קיין ווייב קאָן מען דאָך נישט בלייבען, האָט ער זיך געהייסען רעדען אַ שדוך און אין עטליכע חדשים אַרום מיט מזל חתונה געהאַט מיט אַן אַנדער ווייבעל, חנה הייסט זי.

אויך דאָס ווייבעל האָט אין אַ יאָהר אַרום געבוירען אַ קינד און אויך דאָס קינד האָט באַלד אָנגעהויבען קרענקען און מען האָט געמיינט, אַז אָט־אָט גייט עס שוין אַוועק פון דער וועלט. דאָס־מאָל האָט אָבער די מוטער אַוועקגעלעגט אַ היבש ביסעל כוחות, געהאַלטען אין איין לויפען צו דאָקטוירים, ביז'ן לעצטען גראָשען אויסגעגעבען אויף רפואות און — זי האָט עס אַרויסגעשלעפּט פון דער קרענק.

איז דאָך גוט? — האָט זיך דער מאַן אָנגעהויבען טשעפּען צו זיין ווייבעל, אַז זי האָט צופיל אין זינען דאָס קינד, אַז זי פערגעסט גאָר, דאָס זי האָט אַ מאַן, אַז ער איז נאָך יונג און אַזוי ווייטער. וואָס־זשע? ווילט ער? גאָרנישט. אַ גט.

וויל דאָס ווייבעל דערפון נישט הערען און געדענקען אין זי טענה'ט, אַז דאָס קינד איז אַזוי גוט זיינס ווי איהרס און, אַז זי האָט אַזוי גוט אָפּגעראַקטעוועט זיין קינד, ווי איהר קינד

האָט ער גע'טענה'ט איין וואָך, צוויי וואָכען, אַ דריטע וואָך און ווען דאָס האָט אַלץ נישט געהאָלפען און דאָס ווייבעל האָט אַלץ קיין גט נישט געוואָלט געהמען, האָט ער זיך מישב געווען און איז אַוועק פון שטוב און חתונה געהאַט מיט אַ דריט ווייב — צום פירטען מאָל.

אמת טאַקי, אַז מענשען זאָגען, דאָס ער האָט מיט איהר נישט חתונה געהאַט גאָר ער וואוינט מיט איהר „גלאַט אַזוי" אָבער וואָס איז דער אונטערשיד?

איצט געוואָלדעוועט חוה אין ווארשאווער ראַבינאַט.

דאס פריילין מענהט, אז יא

דאָס לובלינער געריכט האָט אָבער פעסטגעשטעלט, אַז ניין.

אין לובלין איז פאָרגעקומען פאָלגענדער סענסאַציאָנעלער פּראָצעס:

די בעאַמטע פון דער לובלינער צוקראָווניע האָבען זיך געמאַכט אַ באַל, אויף וועלכען עס איז אויך אָנוועזענד געווען דער אינזשיניער דאַבראָוואָלסקי און די פריילין וואַפּראַש.

אין די שפּעטערע שעה'ן, ווען די געסט האָבען זיך שוין געהאַט צוהיצט מיט אַ ביסעל אַלקאָהאָל און טאַנץ איז דער אינזשיניער דאַבראָוואָלסקי מיט דער פריילין וו. אריין אין לאַבאָראַטאָריום כדי זיך אַביסעל אָפּצורוהען.

נישט לאַנג האָט דאָס פּאָרל דאָרט פערבראַכט און פּלוצלינג איז די פריילין אַרויסגעקומען פערוויינט און געטומען סקאַנדאַלירען, ווען מען האָט איהר אָפּגעראַטעוועט האָט זי דערצעהלט, אַז דער אינזשיניער האָט זי פערגוואַלדיגט, דערביי האָט זיך די פריילין געפּרובט פער'סמ'ן. מען האָט איהר אָבער אָפּגעראַטעוועט.

אויפצומאַרגענס איז דאָס פריילין אונטערזוכט געוואָרען און איהרע רייד האָבען זיך בעשטעטיגט.

אינזש. דאַבראָוואָלסקי האָט אָבער קאַטעגאָריש געלייקענט. ער איז דאָך אַרעסטירט געוואָרען.

אין איהרע ווייטערע ערקלערונגען און ווי אַזוי זי האָט דערצעהלט די פּרטים פון „געשעהעניש" האָט זיך די פריילין שטאַרק געפּלאָנטערט אין די רייד אַזוי, אַז עס איז ענטשטאַנען אַ חשד, אַז נישט אַלץ, וואָס זי זאָגט איז אמת. דער חשד איז נאָך פערשטאַרקט געוואָרען פּוליב אַ רייהע אַנדערע סיבות.

דאָס לובלינער געריכט האָט בעטראַכט דעם דאָזיגען פּראָצעס ביי פערמאַכטע טיהרען, די פראַגע איז געווען: צי איז דאָ פאָרגעקומען אַ גוואַלדטאַט אָדער טרייבט די פריילין שאַנטאַזש.

נאָכ'ן אויסהערען אַ רייהע עדות און די מיינונגען פון די עקספּערטען האָט דאָס געריכט אַרויסגעטראָגען אַן'אורטייל, לויט וועלכען אינזש. דאַבראָוואָלסקי איז לחלוטין בעפרייט געוואָרען. דער פּראָקוראָר האָט אפילו זיך אָבגעזאָגט פון צו האַלטען די בעשולדיגונגס־רעדע, אָנערקענענדיג, אַז קיין שום פערברעכען איז דאָ נישט געשעהן.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען, ספּעצ. פאַר לונגען־ און הארץ־קראַנקהייטען, בעשטראַלונגען מיט קינסטליכע בערג־זון.
נעמט אָן פון 5—3 נאָכמיטאָג.

יודישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „ניעס פאָלקסבלאַט" ענטפערען אויף יורידישע אָנפראַגען, וואָס ווערען צונעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> **קופאָן.**
> יורידישע אָפּטיילונג
> פון „נייעס פאָלקסבלאַט"
>
> בײַם דערלאַנגען אַן'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלעגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן מעג מען ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 28 אפּריל 1927.

5318. ש. פ.

לויט'ן 70 טען אַרט. פון מיליטער־אויסמאָס ווערען די רעזערוויסטען גערופען אויף איבונגען בלויז אין משך פון די ערשטע 8 יאָהר, נאָכדעם ווי זיי זענען איבערגעטראָגען געוואָרען אין רעזערווע.

5319. י. שטיין.

אויב די אָדראָטשעניע האָט איהר בעקומען אין קאָנסולאַט און זי איז נאָך גילטיג 7 חדש'ס, דאַרפט איהר זיך צו די פאָרשטעהענדע פּאָבאָרקאָמיסיעס נישט שטעלען. אין דער מיליטערישער אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט מוזט איהר זיך יאָ אָנמעלדען, קוים רעכענט איהר צו פערבלייבען דאָ 6 וואָכען.

5320. אַ לעזער פון סקלאָדאָוועס 23

מען קאָן דערלאַנגען אַ בקשה, אז מען זאָל אָפּלייגען די איבונגען אויף אַן'אַנדער מאָל. דער מאָטיוו ווענען סעזאָן־אַרבייט, אויף וועלכען איהר פערווייסט זיך, איז אָבער נישט קיין איבערצייגענדער אין דעם פאַל.

5321. אַן'אויסלענדער.

אויף אייער בקשה וועט דער ענין בעטראַכט ווערען אויפ'ן געריכטליכען וועג, די קוואַליפיקאַציע פון פערברעכען איז די זעלבע, וואָס אין מאַנדאַט קאַרני אָדער ווי מען רופט עס אָן ביי אונז — נאַקאַז קאַרני. ס'איז אַ פראַגע צי איהר אָנערקענט אייך פאַר שולדיג אָדער נישט. אויב יאָ, ראָטען מיר אייך נישט צו דערלאָזען צו קיין פּראָצעס און איינצוגעהן אויף די שטראָף אין מאַנדאַט קאַרני (3 טעג אַרעסט אָדער 15 זל.) איהר דאַרפט ווענען אייער הסכמה אויפ'ן ערשטען אורטייל מעלדען ביים אָנהויב פון פּראָצעס.

N. B-k 5322

כל זמן דער אורטייל איז נאָך נישט געוואָרען געזעצקרעפטיג, קאָנט איהר שענקען די שטראָף. איהר דאַרפט ווענען דעם דערלאַנגען אַ בקשה אין געריכט.

5323. אַ פּעראינטערעסירטער לעזער פון ריימאָנטאַ רינעק.

ווארשיינליך איז פאָרגעקומען אַ דרוק־פעלער, פאַר איין זלאָט ווערען וואַלאָריזירט יעדע 8,600 פּויליש מאַרק אין אַפּריל 1923, דאַגעגען פון אַפּריל 1922 ווערען לויט דער פּעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט פון 14. מאַי 1924 וואַלאָריזירט לויט דער פּראָפּאָרציע 600 פּויל. מאַרק: 1 זלאָט.

5324 אַ פּיכאָסע ־ רעזערוויסט פון 1902.

5325. אַ שטענדיגער לעזער נ. 225

5326 שלמה קאָפּלאָוויטש פון פּלוי־יאָווע 5.

5327. א שם. לעזער פון זגערזשער 44.

5328 מ. פון דער 8 טער קלאַס.

5329 אַ לעזער פון וואָכאָדניאַ 47.

ווענען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין רעדאַקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאָכמיטאָג, מיטברענגענדיג די צייטונג.

אויף אָנפראַגען וואָס ווערען געשיקט אין רעדאַקציע אָהן אונטערשריפט אָדער צייכען, דאַסגלייכען אָהן קופּאָן פון זעלבען טאָג ווערט קיין ענטפער נישט געגעבען.

פריילין טאסיא

(ערצעהלונג) 5

פון ע. האַרטנער.

— אוי, ס'אַראַ מיירע מיידעל! — בין איך געשטאַנען בערוישט ביים טויער, אַז זיי זענען אַריין אין הויז אַריין. ווען נישט דער מונדיר, צוזינג איך זיך אויפ'ן קול.

— מאָרגען וועל איך זי נעמען אין טעאַטער אַריין, מיין טאָסיאַן... מ'דאַרף איהר קויפען אַ קליידעל.. אפשר שיך אויך... צי אפשר גאָר אַ בראָסלעטעל? מיידלעך האָבען ליב צירונג... — האָב איך געטרוימט. — האַ, האַ! ס'זענען דאָ ביי מיר נאָך אַמאָל די יונגלישע יאָהרען.

— איך האָב אָפּגעמאַכט מיט טאָסיאַן, אַז איך וועל קומען נאָך איהר מאָרגען אין אָוונט זי אָוועקנעמען און זי זאָל זיין גרייט.

— גוטען אָוונט, טייערע פריצה'טע — בין איך אַריין אַ צולוסטיגטער דעם נעכסטען אָוונט. — וואו איז מיין כלה?

— טאָסיאַ? — האָט די באַלעבאָסטע בעגעגנט, ווישענדיג דעם בופעט, און נישט קוקענדיג אויף מיר. — זי האָט געמוזט אַוועקגעהן... זי האָט געבעטען ענטשולדיגונג.

— וואוהין אַזוי פּלוצים?

— געמוזט אַוועקגעהן.

— אָבער וואָס איז געשעהן?

— איך ווייס נישט.

עפּיס איז דאָ נישט גלאַטיג. די אַלטע איז צושרויפט. הם... עפּעס איז מיר איינגעפאַלען.

— איז געווען בערעק?

— ניין .. יאָ... ער איז געווען פריער אָבער ער איז אַוועק באַלד.

אָ, זי פּאַנעסט, די גבלה!

— אַזוי... אַ גוטע נאַכט.

איך מוז זיך איבערצייגען עס איז נישט שווער אין אַזאַ לאַך.

— אין טעאַטער? דאָרט וועט זי זיך שעמען צו וויינען. איך האָב געזאָלט מיט איהר אָהינגעהן. כאָטש ווער ווייס זי? ביי אַזאַ — בושה?.. לאָמיר פּרואווען.

און ריכטיג, כ'האָב געטראָפען! פאַר שטעקט אויף דער גאַלעריי זענען זיי געזעסען, בערעק מיט טאָסיאַן, אַרומגענומען און פערטיפט אין זיך. זיי האָבען זיך פערשטעקט אין ווינקעל. דאָס פאַלשע נקבה'לע!

אַ שטראָם ווילד בייזקייט האָט מיך פערגאָסען.

— פּאַסקודניצע! איך וואָלט איהר געוואָלט אָנשפּייען אין פּנים אַריין.

— דו טפש! דו נאַריש יונגעל! דו האָסט בעדאַרפט וויסען מיט וועמען דו האָסט צו טון. אונשולדיג קינד... פוי! נאַ, איך בין פאַרטיג מיט דיר... געה צום טייוועל. וועסט שוין ווערען אַ לייט. געמיין נפש'ל... האָסט זי ליב? נו, געה פאַל פאַר איהר אויף די קניה, בעט זיך ביי איהר... אַזוי אָהן בושה... און ער גלויבט, וואָס זי פערדרעהט איהם אַ קאָפּ. דו סענטימענטאַל בחור'ל... אוי, אוי, אוי, אַזאַ טייער, האַרציג, וואויל קינד! אוי, אוי! זאָלסט זיך נאָר נישט צווייפלען...

פאַר רציחה און בושה, בין איך אַ האַלבע נאַכט אַרומגעלאָפען אין די גאַסען און זיך נישט געקאָנט בערוהיגען.

— זעסטו, מען זוכט זיך אויס אַנ'זגדער מיידעל... ווענינ מיידלעך פערהאַן... מען קען זיי אַלע אָפּקויפען פאַר אַ פּאָר קראָנען.

אַ לאַנגע צייט בין איך נישט אַריין אין „איירּאָפּעאישען באַר". פון קאָכאַנסקין האָב איך געהערט, אַז טאָסיאַ איז בערעקס „קאָכאַנקע" (געליבטע). מיר האָט גאָט אויך נישט פערלאָזען. און קאָכאַנסקי איז געווען פעט: ס'פּנים שמאַלציג־רויט, און געלאַכט האָט ער מיט אַ געזונדען ברוסטיגען געלעכטער פון אַנ'אָמאָליגען פּשוט'ען שלאַכציק, וואָס דאַרף נישט אפילו פאַר אַ קעניג ס'היטעל אָפּהויבען...

אין אַ שטיקעל צייט אַרום האָט מיך קאָכאַנסקי כמעט מיט געוואַלד אַריינגעשלעפּט אין „באַר" אַריין.

— פאַרוואָס ווייזטו דיך נישט?—איז צו מיר טאָסיאַ צוגעלאָפען און מיר געהאַלפען זיך אויסטון. זי האָט געהאַט עפּעס נערוועזעס, פּערשטערטעס אין פּנים און טונקעלע רייפען אונטער די אויגען; אַ פערכערען קוק, אָבער ס'איז געווען אין איהר אויך עפּעס מאָטערנדעס.

— וואָס איז? האָסט דיך פערבענקט נאָך מיר?

— וואָס ביוטו בייז? איך האָב געמוזט דאַמאָלס אַוועקגעהן. .

— איך בין נישט בייז.

— מיר האָבען געזאָלט זיין פריינד, געדענקסט יענעם אָוונט, ווי גוט מיר האָבען פערבראַכט!

דאָס הייסט חוצפה! איך האָב זי אָנגעקוקט מיט אַ שפּאָטישען, פעראַכטליכען שמייכעל.

— זיי גוט צו מיר.

— אַז דו אַליין ווילסט נישט זיין גוט צו זיך.

— ס'גאַרגישט מיט בערעק'ן כ'האָב דיך טויזענד מאָל ליבער.

— מאַקע?

— איך שווער דיר, דו ביסט טויזענד מאָל בעסער פאַר איהם

— ליידער, כ'האָב אַזאַ מזל.

— ביזט אַלץ ברוגז? וואָס ווילסטו איך זאָל מאַן? בעטעל נאַר.

— טאָסיאַ!—האָט זיך דערהערט דאָס קול פון דער באַלעבאָסטע. — די געסט רופען דיך!

— וואַרט אויף מיר נאָכ'ן פערמאַכען וועסט מיך בעגלייטען אַהיים.

— איך בין מיד. אַז דו ווילסט מאָרגען...

— מאָרגען... מאָרגען קען איך נישט איך האָב געוואָרפען אַ בליק אויף טאָסיאַ'ן. אַ פערפלאָמטע האָט זי אַראָפּגעלאָזט די אויגען.

— אַהאַ! נו, גוטע נאַכט!

— ביסט אַזאַ שלעכטער!

— וואָס ווילסטו, צום טייוועל, איך זאָל דיך ווינשען גליק מיט בערעק'ן?

אין טאָסיאַ'ס אויגען האָבען זיך געוויזען פינקעלדיגע טרערען.

— זיי געזונד.

— וואַרט אויף מיר היינט.

— ניין.

טאָסיאַ האָט זיך געווישט די אויגען אַוועקגעהענדיג.

ס'אַ רחמנות אויף איהר... אַה זעסטו אויך דאָ פון וועמען צו קלערען... נעמט זי דער טייוועל!

— איך בין אָהין מעהר נישט געגאַנגען.

אָבער איינמאָל שפּעט ביינאַכט, פערבייגעהענדיג דעם „באַר", האָב איך דערזעהן, אַז די טיר איז אויפגעפּראַלט און אויף דער גאַס שטעהען עטליכע אַפּיצירען און די באַלעבאָסטע אין דער מיט. איך קום צו נעהנטער. די באַלעבאָסטע וואַרפט מיט די הענד אין גרויס צערודערונג. די אָפיצירען בערוהיגען זי, לאַכען...

זי לויפט צו צו מיר, ווען זי דערזעהט מיך.

— געהט איהר, ליבער הער, אפשר וועט זי אייך פאָלגען.

— וואָס איז געשעהן?

— זי איז משוגע, לויפט אַרום ווי משוגע, וויל נישט אריינגעהן.

— ווער? טאָסיאַ?

— טאָסיאַ, טאָסיאַ.

איך האָב זי באַלד דערזעהן ביים ראָג גאַס, אַרומלויפענדיג אַהין און אַהער און רעדענדיג צו זיך.

— טאָסיאַ, וואָס איז דיר?

— געהט, געהט לאָזט מיך אַליין!

— האָט זי נישט קוקענדיג, זיך אַ דרעה געטון און אָנגעהויבען געהן אין אַנ'אַנדער ריכטונג.

איך האָב זי פערהאַלטען און שטרענג געזאָגט:

— פע, שעם זיך, טאָסיאַ;... קום אַהיים מיט מיר... מאַך נישט קיין אויפטוף.

— לאָזט מיך. איך וויל נישט!

— וואָס איז דיר, טאָסיאַ? — האָב איך געזאָגט ווייך.

— גאָרנישט. גאָרנישט. דער קאָפּ טוט מיר וועה.

איהרע אויגען זענען געווען פער־

(ליען ווייטער אויף דער 7־טער זייט).

די טראַגעדיע פון פערלאָזענע יונגע פרויען,

וועלכע מוזען אוועקגעבען זייערע קינדער אין אַנ'אַנשטאַלט.

(אַ בריף פון פּאַריז).

„די היים פון די פערלאָזטע קינדער“..

ביכער איז דאָס אַ גרוב, אַ קאַסטען, אַ קעסעל, וואו מ'וואַרפט אַריין די אָרימע אונלעגאַלע קינדער. אַ הויז, אַ קאַזאַרמע, וואָס נעהמט איבער פון די הענד פון דער מאַמע די אונגליקליכע נפשות, וועמענס פּראָצעס האָט זיך אָנגעהויבען מיט ליבע און זיך געענדיגט מיט יסורים.

קינדער פון אונגליקספאַל. קינדער פון אונפאָרזיכטיגקייט, פון זינד, פון לייכטזין, אונגעבעטענע קינדער, אונגעווינשטע קינדער.

*

געווען איז דאָס מיט אַ יאָהר 15–20 צוריק.

אַראָפּגעקומען זענען פון רוסלאַנד, אַלט-רוסלאַנד, יונגעלייט אָנגעטאָן מיט אידעאַליזם, ווי מיט וויין. יוגענדליכע שעהנקייט האָט אין זיי בעשפּילט, ווי אין צאַרטע אינסטרומענטען. די שעהנע פּרינציפּען פון אַ בעסערער מענשהייט, די ברייטהאַרציגע לאָזונגען פון סאָציאַליזם אויף אַלע געביטען האָט אין זיי בעשלאָגען מיט פאַנאַטישען ערנסט. דאָ, אין פּאַריז, האָט זיך געוואָלט פאָרטזעצען די אַרבייט, וואָס מ'האָט אָנגעהויבען אין דער אַלטער היים.

אין דער יודישער גאַס זענען טעטיג אַ גרופּע אַנאַרכיסטען. רעפלעקסען פון דעם לאָנדאָנער אַנאַרכיזם האָבען געהויכט ביז פּאַריז. געווען דאָ אַ קליין יודיש רעסטאָראַנדעל, וואו אַנאַרכיסטען פלעגען זיך צוזאַמענקומען, מעהר דעבאַטירען, ווי עסען.

פון לאָנדאָן ביז פּאַריז איז דעמאָלט געווען איין שפּאַן. פון קיין ווידזעס נישט געוואוסט, קיין פּאַספּאָרטען האָבען נישט געבונדען. עטליכע שעה באַהן, עטליכע שעה ים און שוין פּאַריז. די מויערען פון דער פערראויכערטער לאָנדאָן זענען דעמאָלט געווען פריי.

אין לאָנדאָן האָבען פרויען נישט — ווייזט אויס — אַזאַ אינסטיטוט פאַר בעסטור-קינדער, ווי אין פּאַריז. פלעגען די דאָזיגע אומגליקליכע אַראָפּקומען קיין פּאַריז מיט זייער פולען לייב. פּאַריז איז אַ פרעמדע שטאָדט פאַר זיי, און דערצו פיל טאָלעראַנטער צו ליבע, ווי לאָנדאָן.

אין דער יודישער גאַס איז געווען בעריהמט צו יענער צייט אַ געוויס יודעל, אַ קרעמער, וואָס איז געווען אַ בעקאַנטער „אָפּנעהמער“ פון „געפאַלענע“. מ'האָט צו איהם געשיקט ווי צו אַ גוטען יודען. געטון, האָט ער דאָס פאַר מצוה און פאַר געלד. ווען ס'האָט זיך געלאָזט, האָט ער געמאַלקען. שוין דערשמעקט, וואו מ'קען ציהען געלד. דאָרט, וואו אַ פרוי וויל זיך בעפרייען פון אַ „פעקעל“, שפּילט געלד קיין ראָלע נישט. דאָס דאָזיגע יודעל האָט, צייטענווייז, פאַרדינט צוויי זאַכען מיט אַמאָל: — געלד און אַ מצוה.

קליין און מאָגער איז געווען דאָס דאָזיגע יודעל ווי אַ טשוואָק. אַ קלייט האָט ער געהאַלטען. די קלייט איז געווען אָנגעשטעלט מיט זעק. ער אַליין איז נישט געווען העכער ווי זיינע זעק, און איהם זעהענדיג אַרומגעהן, האָט מען געמיינט, אַז אַ זאַק האָט זיך אויפגעשטעלט און גענומען געהן...

גענומען האָט דאָס יודעל און אַריינגעגעבען די „פעקעל“-פרוי צו „דינען“. דאָס רוב פרויען — אפילו נישט קיין דינסטען פון דער היים — האָבען זייער פונקציע אָנגענומען מיט גרויס ליבשאַפט. אַ גוימישע אָפּקומעניש. אַ רייבער מענש, ווען ער פערזינדיגט זיך, האָט ליב, מ'זאָל איהם געבען שמיץ. די אָרימע פרוי האָט זיך בלב ונפש איבערגעגעבען איהר דינסטעריי און האָט, אין דער מיסטעריעזער טיפעניש פון איהר נשמה געדאַנקט דעם יודעל, וואָס האָט זי געמאַכט פאַר אַ דינסט. האָבען זיך געדרוקט חדשים, און דאָס לייב פון דער פרוי איז געוואָרען פול. האָט מען זי אַריינגעגעבען אין ראָטשילד'ס שפּיטאָל. אַרויס פון שפּיטאָל מיט אַ לייכטער לייב, איז די „פעקעל“-פרוי באַלד געקומען צולויפען צו איהר מלאך-מושיע. דער לעצטער האָט זי גענומען ביי דער האַנד, זיך אַרויפגעזעצט אויפ'ן טראַמוואַי, וועלכער פיהרט צו דאַנפער ראָשעראָ, איהר אויסגעלערנט ווי זיך צו פיהרען, ווי צו קלינגען. וואָס צו זאָגען, וואָס צו פערשווייגען.—קורץ, די גאַנצע תורה, און זי אַראָפּגעלאָזט ביי דער היים פון די פערלאָזטע קינדער. אַליין איז דאָס יודעל געפאָהרען ביז סוף פון דער ליניע, און מיט דעמזעלבען טראַמוואַי איז ער געקומען צוריק.

די אַדמיניסטראַציע פון דער קינדער-היים האָט זיך אַרומגעזעהן, אַז געוויסע מעקלערס האָבען אַ האַנד דערין און זיי קומען בעגלייטען די אָרימע פרוי. האָט זי שטאַרק אַכטונג געגעבען דערויף. דערפאַר איז דאָס מיידעל נישט אַראָפּ מיט דער בעגלייטער. זיי האָבען זיך נאָר בעגעגנט, דורך אַ טראַמוואַי-שפּיל, צוריקוועגס.

מאַנכע פון די „בעפרייטע“ זענען צוריקגעפאָהרען קיין לאָנדאָן צו זייערע פריינד, צו זייער בעשעפטיגונג, צו זייער נאָרמאַל לעבען: מאַנכע ווידער זענען שוין פערבליבען אין פּאַריז און האָבען זיך דאָ בעזעצט.

אַ סך פון די געפאַלענע פרויען זענען היינט גאַנץ ערליכע מאַמעס און פיהרען אַן אָנשטענדיג פאַמיליען-לעבען מיט די, וועלכע האָבען זיי צו זיך דערהויבען... פון זומפּ אַרויסגעשלעפּט..

דערהויבען האָבען זיי מאַכע די יונגעלייט, די אידעאַליסטען, וועלכע זענען געקומען פון דער אַלטער היים מיט ליבעראַלע פּרינציפּען איבער דער געפאַלענקייט פון דער פרוי.

און דער פּראָצעס פון דער חתונה איז געווען אַזאַ קורצער, אָהן דער מינדסטער פאָרמאַליטעט...

איז אַריין אַ „געפאַלענע“ אויסצוזוימען דאָס שטיבעל פון בחור און איז שוין באַלד מאָרגען, פון דאָרט נישט אַרויס, געוואָרען זיין פרוי.

* *

די, וועלכע זענען בעקאַנט מיט דעם פּעריאָד אין דער יודישער גאַס, דערצעהלען זיך אַ טויזענד און איין נאַכט פון דעם דאָזיגען פּרק.

אין אַ לאָנדאָנער יודישע קינדערשולע האָט געטראָפען אַן אומגליק. דער לעהרער האָט בעמערקט, אַז דאָס לייב פון אַ 12 יעהריג מיידעל געהט אויף... נעריפען אַ דאָקטאָר און דער לעצטער האָט געמאַכט די איבעראַשענדע ערקלערונג, אַז דאָס קינד טראָגט אין איהר לייב אַ גאַנץ געזונד קינד... אַ סקאַנדאַל... אַ שרעקליכער סקאַנדאַל.. און דאָס מיידעל האָט אין זיך ווירדיג, שטאָלץ, זאָגט נישט ווער דער פאָטער פון'ם קינד איז. איין מיטעל איז געבליבען. גע'פועל'ט ביי דער רעגירונג — און ביי דער ענגלישער רעגירונג צו פועל'ן איז נישט קיין קלייניגקייט,— אַז דאָס קינד זאָל אָפּגעשיקט ווערען אין אַ פּאַריזער „אסיסטאַנס פּובליק“ — ווי די היים ווערט דאָ גערופען אין גאַסען-געשפּרעך. די רעגירונג וויל אָבער האָבען אַ צייכען, אַז דאָס קינד לעבט און מ'מוז איהר ברענגען זיין נומער...

דאָס קינד איז געווען אַ גרויס, אַ געזונדס, אַ לעבעדיגס, נאָר נישט ווי פון אַ 12-יעהריגער מאַמע...

וואָס איז פון איהם געוואָרען אין „אסיסטאַנס פּובליק“? לעבט ער? איז ער געשטאָרבען? און דו, 12-יעהריגע מאַמע, געדענקסטו איהם כאָטש, פון צייט צו צייט? קומט ער דיר אַמאָל אויף די געדאַנקען אין דער איינזאַמקייט פון דער נאַכט? גלעט ער דיך אַמאָל מיט זיינע פּוכקע הענדעלעך? קריכט ער אַמאָל אויף דיר ווי אַ קליין חיה'לע? זעהסטו איהם אויפ'ן פּנים פון דיינע אַנדערע לעגאַלע קינדער?

פאַרהאַן פרויען, וואָס האָבען פערגעסען זייערע קינדער, ווי מ'פערגעסט אַרבעס, וועלכען מ'האָט אויסגעשאָטען איבער'ן וועג. פאַרהאַן אָבער אַזעלכע, וועלכע האָבען זיך דערמאָהנט אָן זיי, געקומען זיי זוכען אַזש פון אַמעריקע, אַזש פון יאַפּאַן,—פון גאָר דער וועלט...

די עקאָנאָמישע אומשטענדען האָבען זיך פערבעסערט, די גאַנצע לאַגע האָט זיך איבערגעאַנדערשט און מ'האָט זיך דערמאָהנט אָן חטא, געקומען זוכען דאָס איבערגעלאָזטע קינד.

האָט נאָך די מאַמע דעם נומער פון דעם קינד, איז דאָס זוכען נישט אַזוי שווער, האָט זי איהם אָבער פערלוירען, אָדער קיינמאָל נישט געהאַט, קומט דאָס זוכען אָן זעהר שווער..

אָבער, אַז מ'זוכט שטאַרק, געפינט מען...

נעהמען מיר אַ ביישפּיל פון הונדערט:

די משפּחה וו. איז צעריסען, אַ פאַמיליען-דראַמע. די געשיידענע טאַטע-מאַמע האָבען זעקס יונגלעך. וואָס ווערט פון זיי ווערען? איז „אסיסטאַנס פּובליק“. טאַטע-מאַמע צופאָהרען זיך. דער יונגסטער, דאָס מיזיניקעל, וועלכער איז נאָך צו יענער צייט קיין גאַנצע צעהן יאָהר נישט אַלט, אַנטלויפט איינער אַליין קיין לאָנדאָן, זוכט אויף זיין פאָטער, וועלכער ווערט זעהר געריהרט און נעהמט איהם מיט קיין ניו-יאָרק. דאָרט קען דאָס קינד ווידער נישט איינזיצען און קומט צוריק צו זיין קוזען אין לאָנדאָן. לערנט אין שול, איז אַ גוטער שילער, מאַכט דיך בעליבט ביי אַלעמען, האָט ער פערגעסען אָן זיינע ברידער? חלילה. דאָרט, טיף, אין אַ פאַלד פון זיין אַמביציע, האָט זיך געבילדעט אַן'אידעע-פיקס:

„איך מוז אויפזוכען אַלע מיינע ברידער“.

דאָס מיזיניקעל וואַקסט, מ'רעדט איהם אַ שידוך. „ניין“, ענטפערט ער: „איך האָב פריהער אַן'אויפגאַבע צו ערלעדיגען: אויפזוכען מיינע ברידער אין דערהיים פון די פערלאָזטע קינדער אין פּאַריז“

זעקס ברידער האָבען זיך געפונען. זעקס מאָל צוויי אויגען וויינען. זעקס מאָל צוויי הענד האַלדזען זיך.

נו, און די געשיכטע מיט דער רויטער מאַניע?

אַ שעהנע מויד איז דאָס געווען. אַ הויכע, אַ פעסטע, אַ געזונטע. געגאַנגען איז זי אויף צוויי שענע שלאַנקע פיס, גערונדעלט, געטאָקט. איהרע רויטע האָר האָבען איהר געמאַכט ווי אַ זון אויפ'ן קאָפּ. געברענט ווי שטראַהלען. געטונקט אין פייער. אַ מויד — אַ צימעס.

אונגליקליך איז זי געווען צוליב איהר שעהנקייט. נישט געהאַט קיין מזל צו מענער, איז איבערגעגאַנגען פון איינעם צום צווייטען, ווי אַ האַנדטוך. פאַר קיין דינסט האָט מען זי נישט צוגענומען, ווייל דאָרט הערשט די בעל-הבית'טע, און שעהנקייט איז אַ חסרון.

די „רויטע מאַניע“ האָט שוין געוואוסט אויסצונוצען דעם וועג אַהין... זי האָט מען שוין נישט געדאַרפט פיהרען...

זי האָט חתונה געהאַט און האָט אָנגעהויבען דאָס לעבען פון'ם ערשטען בלאַט. אַזוי וואָלט זי גליקליך אָפּגעלעבט אַלע יאָהרען, ווען עס קומט בלויזלינג נישט אָן אַ משוגעת אויף איהר, און זי ווערט... צהרליך. נעהמט און זאָגט אויס איהר מאַן איהר גאַנצע פערגאַנגענהייט...

זי האָט זיך אויסגעקליבען פאַר אַ זעלבסטמאָרד, אַ באַנק נישט ווייט פון 74 רי ראָנפער ראָשעראָ!

נ. פ-ה.

שליירט און צערייסט, פון איהר מויל האָט געזעצט אַ שטאַרקער ריח פון אַלקאָהאָל.

איך האָב געפיהלט אַנ'אָפּשטויס, אָבער אויך רחמנות.

איך האָב זי בעוועגט אַהיימצוגיין מיט מיר.

זי האָט אָנגעהויבען שטיל וויינען אויפ'ן וועג.

— שאַ, שאַ, קום, איך וועל דיר מאַכען הייסע טיי... ווערסט זיך אויסשלאָפען...

פּלוצים איז זי שטיין געבליבען.

— איך וויל אַליין גיין.

— קום, קום, זיי נישט נאַריש.

אין הויז האָב איך איהר אָפּגעווישט ס'פּנים מיט אַ נאַס האַנטוך און צוגעלעגט אַ קאַלטען קאָמפּרעס צום קאָפּ.

— באַלד וועסטו האָבען הייסע טיי. לייג זיך דערווייל...

ס'איז מיר בעסער, איך וויל נישט קיין טיי... זעץ זיך לעבען מיר.

זי האָט פערגראָבען דעם קאָפּ אין די הענד.

— זיי נישט נאַריש, טו זיך אויס, איכ'ל אַריין אין קיך און מאַכען טיי.

איך האָב זי צוגעפיהרט צום בעט און אַריין אין קיך מאַכען טיי.

— נאַ טרינק — האָב איך איהר דערלאַנגט די הייסע טיי.

זי איז געלעגען אַ צעקאָרטשעט, דעם קאָפּ פערשטופּט אין די קישענס.

— נאַ, טרינק — האָב איך אויפגעהויבען איהר קאָפּ און אַריינגעשטופּט דאָס גלאָז אין איהר האַנד.

— גוט?

— גוט — זי האָט געשמייכעלט ווי אַ קינד — פאַרוואָס ביזטו מעהר נישט געקומען? איך האָב געמוזט דעמאָלט אוועקגעהן.

— גוט, גוט, טרינק.

— דער קאָפּ טוט מיר שוין נישט וועה. ביזט בייז אויף מיר?

— ניין, ניין.

— ביזט ברוגז אויף טאָסיאַ'ן? טאָסיאַ געפעלט דיר שוין מעהר נישט? — האָט זי זיך געפּיעשטשעט און אַרויפגעלעגט איהרע הענד אויף מיין האַלז.

דער ריח פון אַלקאָהאָל האָט מיר אַ זעץ געטון. אַנ'עקעל האָט מיך געכאַפּט. איך האָב געלאַסען אַראָפּגענומען איהרע אָרעמס.

— דאַרפסט זיין רוהיג.

טאָסיאַ איז געלעגען מיט שטאַרע אויגען.

פּלוצים האָט זי זיך אַריס געטון פון בעט.

— וואוהין! — האָב איך זי פערהאַלטען.

— איך וויל זיך אָנשכור'ן, דאָרט איז דאָ ליקער.

— לעג זיך און פּרוב איינשלאָפען!

— האָב איך געזאָגט שטרענג.— הערסט?

— וואָס ווילסטו? ווער האָט דיך געבעטען? געה דיר דיין וועג. — האָט זיך טאָסיאַ צושריען. זי איז געווען איצט אַ צערייצטע חיה.

דער גאַנצער עסק האָט מיך שוין פערדראָסען. איך האָב געוואָלט אַ געשריי טון אויף איהר. נאָר איך האָב זיך בעקלערט.

— שאַ, שאַ, טאָסיאַ... בערוהיג זיך... איך וויל דאָך דיין גוטס...

איך האָב זי אַרומגענומען און געלאַשטשעט.

— איך וויל דאָך דיין גוטס... בערוהיג זיך... פּרוב איינשלאָפען...

טאָסיאַ איז געפאַלען אין די קישענס אָנגעהויבען כליפּען שטיל, מיט'ן גאַנצען קערפּער ציטערענדיג.

— ביזט דאָך איהם אַליין געקראָכען אין די הענד! וואָס'זשע ווילסטו איצט? האָב איך געקלערט, ס'מיר אָבער געווען אַ גרויס רחמנות אויף איהר.

זי האָט איצט אויסגעזעהן צעקאָרטשעט, מיט די צעלאָזטע צעפּ ווי אַ קליין מיידעלע, וואָס מען האָט זי ערשט אָנגעשלאָגען.

איך האָב זי אָנגעהויבען פּיעשטשען, איינשטילען, קושען... צוביסלעך איז איהר קערפּער שטיל געבליבען, צוצויגען זיך, ווערעם געוואָרען אונטער מיינע לאָסקעס.

איך האָב בעריהרט איהר מויל.

דער גערוך פון אַלקאָהאָל האָט מיך געבראַכט צוריק צו די חושים. איך בין שוין אויך געווען אַביסעל צו ווייט פערגאַנגען.

כ'האָב זיך גענומען פּאַוואָליע בעפרייען. פון טאָסיאַ'ס לייב איז דורך אַ ציטער. אַ פייער האָט פון איהר אַ שלאַג געטון. איהרע אויגען האָבען זיך פערצויגען מיט אַ נעפּלדיג הייטעל. מיט אַ זיפץ האָט זי מיך אַ שלעפּ געטון צו זיך...

— ניין, איך וויל דיך נישט קיין שכור'ע און פון אַנ'אַנדערען.

איך האָב מיך אָנגעטון אַ כח און זיך בעפרייט פון איהר.

— קוש מיך,—האָט טאָסיאַ מיט פערמאַכטע אויגען געשעפּטשעט.

ניין, אַזוי וויל איך דיך נישט.

איך בין אַראָפּגעשפּרונגען פון בעט.

— שלאָף, די מאַמע וועט באַלד קומען.

און איך בין אַוועק.

— גוט אַזוי,—איך בין געווען שטאָלץ אויף זיך, — איך וויל דיך נישט נאָך בערעק'ן. איך וויל נישט האָבען קיין האַנד אין דיין אַראָפּזינקען.

פאַר'ן אוועקגעהן פון אונזער באַטאַליאָן אין אַנ'אַנדער שטאָט בין איך נאָך איינמאָל אַריין מיט קאַכאַנסקי'ן אין „איראָפּעאישען באַר“.

אַלע טישלעך זענען געווען פערנומען. טאָסיאַ איז אַרומגעלאָפען אַ צעהיצטע, מיט בלישטשענדיגע אויגען, געענטפערט אויף שפּאַסען, געלאַכט אַרויספאָדערנדיג, געשלאָגען איבער די הענד און דערביי קאָקעטיש געשמייכעלט.

— אָה,—האָט זי געזאָגט, ווען זי האָט מיך דערזעהן, — וואָס פאַר אַ גאַסט!... —איהר פּנים איז האַרט געוואָרען. אויף איהרע ליפּען איז אַרויף אַ שפּאָטיש, אַ נישט-בעוואוסטע גרימאַסע, — וועמען האָבען מיר צו פערדאַנקען די גרויסע עהרע?

— ווי געהט'ס דיר, טאָסיאַ? איך זעה ביסט לוסטיג.

— זיכער בין איך לוסטיג! ס'געפעלט דיר נישט? ווייסט וואָס איכ'ל דיר זאָגען? דו ביסט אַ גרויסער נאַר.

איך האָב אַ שמייכעל געטון.

— ס'איז גאַנץ מעגליך.

עס איז נישט געווען קיין ליידיג טישעל, האָבען מיר זיך מיט קאַכאַנסקי'ן אָפּגעטראָגען ערגעץ אַנדערש.

מעהר האָב איך טאָסיאַ'ן נישט געזעהן.

מיר האָבען געמאַרשירט אין אַנ'אַנדער שטעדטעל. ס'האָט געבלאָזען אַ מילד ווינטעל, און נעקאָסעט גראָז האָט געשמעקט.

מיר זענען ווידער געגאַנגען צוזאַמען: קאַכאַנסקי, בערעק און איך. קאַכאַנסקי האָט געענדיגט דערצעהלען זיינע ליבעס-אוואַנטורעס, בעוויזען אַ גאָלדען זייגערל פון אַ מיידעל וואָס האָט אַזוי שרעקליך געוויינט. און וועלכער ער האָט געמוזט צוזאָגען, אַז ער וועט איהר שרייבען, וואו ער וועט זיין, וועט זי קומען צו איהם. און דו, בערעק? — האָט ער געפרעגט, — ביזט געווען ביז צום סוף מיט טאָסיאַ'ן?

— ניין.

ער האָט נישט געוואָלט רעדען, אָפּשר צוליב מיר.

— אָבער דערצעהל, ברודער'ל... נישטאָ קיין סודות... דו ביסט אָבער אַ מייסטער... גלייך דעם ערשטען טאָג... און דעם בעסטען ביסען...

— זי איז אַליין געקומען — האָט שוין בערעק דערצעהלט — האָב זי געוואָלט לאָזען... איך האָב געזעהן, אַז עפּעס איז נישט גלאַט... היסטערישע שטיק... זאָגט יאָ און דערנאָך מאַכט זי זיך צום נאַר..

עטליכע טעג בין איך נישט אַריין: „וועסט שוין קומען צו מיר, און אַז נישט האָל דיך דער טייוועל“. און אַזוי איז געווען. איך געה איין נאַכט אַרויף אין מיין קוואַרטיר, כאַפּען מיך אַרום הענט אין דער פינסטער און קושען פערברענען מיך.

— כי, כי, כאַ,—האָט נערוועז געלאַכט קאַכאַנסקי.

— איך נעם זי אַרויף, און ווי זי איז נאָר הינטער דער טיר, הויבט זי אָן וויינען און ווייזען שטיק... נו, פערשטעהט זיך, אַז איך האָב זי שוין נישט אַפּגעלאָזט... אָבער אַ שטיק פייער איז דאָס געווען!... גאָר מאַדיאַריש בלוט...

(סוף).

טעלעגראַמע.

די פּוילישע הלואה

טרעפט אָן אויף מניעות אין בעלוועדער.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט). די פראַגע פון דער הלואה טרעפט אָן אויף גוואַלדיגע שוועריגקייטען אין בעלוועדער.

כל זמן די דאָזיגע שוועריגקייטען וועלען ניט בעזייטיגט ווערען, וועט ד"ר מלינאַרסקי ניט אַרויספאָהרען.

*

די אונטערהאַנדלונגען וועגען דער אַמעריקאַנער הלואה געפינען זיך אין פאָלגענדען צושטאַנד:

אין פינאַנץ-מיניסטעריום און אין „באַנק פּאָלסקי" ווערט געפיהרט די טעכניש-אָרגאַניזאַציאָנעלע אַרבייט אונטער דער דירעקטער אויפזיכט פון פינאַנץ-מיניסטער טשעכאָוויטש און וויצע-פּרעזעס פון „באַנק פּאָלסקי", ד"ר מלינאַרסקי.

דאָס קומען קיין פּוילען פון וועלכען עס איז פערטרעטער מצד די אַמעריקאַנער פינאַנסיסטען איז ניט אַקטועל, דאַנעגען איז שוין אַ בעשטימטע זאַך, אַז דאָס אונטערשרייבען דעם הלואה אָפּמאַך וועט פאָרקומען אין פּאַריז, וואוהין עס וועט אַבזאָהרען אַ ספּעציעלע פּוילישע דעלעגאַציע.

דער צוזאַמענשטעל פון דער דעלעגאַציע, ווי אויך דער טערמין פון אַבפאָהרען קיין פּאַריז, וועט פעסטגעשטעלט ווערען אין משך פון היינטיגע וואָך.

דאַכט זיך, ס'ווערט נאַרנישט

פון דעם יודיש נאַציאָנאַלען בלאָק צו די וואַרשאַווער שטאָט-ראַט - וואַהלען.

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די בעראַטונג וועגען אַ נאַציאָנאַל-יודישען בלאָק צו די שטאָט-ראַט וואַהלען, וואָס איז פאָרגעקומען עהרגעכטען אין אָוונד אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, האָט זיך פערצויגען ביז פאַרטאָג.

לכתחילה איז מען אַדורכגעקומען אויף פאָלגענדען אופן:

אַזוי ווי דער בלאָק קאָן האָבען זיכערע 22 מאַנדאַטען, (עווענטועל — 25) האָט מען זיך נאָך לאַנגע אַמפּערונגען איינגעטיילט: די ציוניסטען בעקומען 5 מאַנדאַטען, „אַגודה" — 5, סוחרים - 4, האַנדווערקער — 3, מזרחי — 2, קליינהענדלער — 2, פרויען-פעראיין — 1.

ווי ס'איז געקומען צו רייד וועגען דעם צווענטיגסטען 23 טען אָרט, איז ענטשטאַנען אַ סכסוך צווישען די פערזאַמעלטע, מחמת די ציוניסטען האָבען פערלאַנגט דעם אָרט פאַר זיך, די האַנדווערקער און סוחרים פאַר זיך, אין די בעראַטונג איז איבערגעריסען געוואָרען, אָבער איז אויך בעת מעשה פאָרגעקומען אַן אינצידענט צווישען ד"ר גאָטליב און סענאַטאָר טרוסקער.

קיין טערמין פון ווייטער פיהרען די פערהאַנדלונגען איז ניט בעשטימט געוואָרען, און ביים איצטיגען מאָמענט איז ניט קלאָהר, ווי אַזוי דער אויסגאַנג וועט זיין.

בכלל איז איצט די בלאָק-פראַגע אין סכנה ניט רעאַליזירט צו ווערען.

*

די ציוניסטען האָבען אַרויסגעשטעלט די פּרינציפּיעלע פאָדערונג, אַז יעדער קאַנדידאַט אויף אַ ראַטמאַן זאָל אונטערשרייבען אַ דעקלאַראַציע, אַז ער אַנערקענט זיך אַלס נאַציאָנאַלער יוד דער מאָטיוו דערפון איז, וואָס אַ רייהע פאָרשטעהער פון סוחרים-פעראיין האָבען אַ ניט-קלאָרע נאַציאָנאַל-פּאָליטישע פּיזיאָנאָמיע.

דאָס אָראָפּוואַרפעווערעם צאַר.

מאָרגען, פרייטאַג, און אָוונד קומט פאָר אין פילהאַרמאָניע זאָל אַ פאָרלעזונג פון דעם פובליציסט רעד. ס. וויטעניאַוואַ-דלוגאָשעווסקי א. ד. ט: „דאָס אַראָפּוואַרפען דעם צאַר" (דער אויסברוך פון דער רוסישער רעוואָלוציע).

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראַדערזאָן, ל. בראָם, ח. י. ברוסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט פאַי-האַפטונג.

מיט'ן זינגען פון „התקוה" ווערט די פייערונג געשלאָסען.

מעלדונג.

דערמיט מעלדען מיר, אַז די אַלע שטעפּערמייסטער, וואָס זענען געוואָרען בעעולה'ט פון אַבראַמאָוויטש פּנ' 1926, זאָלען זיך, וואָס פריהער מעלדען אין פעראיין פּאָלודניאָוואַ 4 פון 8—10 אָוונד. די פערוואַלטונג פון שטעפּער מייסטער-פעראיין. 846

א קוואַליפיצירטער דעקאַטעזירער
ווערט זאָפאָרט געזוכט ביי זאַבינאָווסקי, פּיעטרקאָווער 200.
824

רעמעשניצע פון דאָקטוירים וספּעציאַליסטען,
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11 6—5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	— 1
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

אַנאַליזעס פון: שפּייעכץ, בלוט, ... און אַנדערע אַנאַליזעס. קינסטליכע ציינער, רענטגען-שטראַהלען, קוואַרץ-ליכט, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — וויזיטען אין שטוב. — אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אָנגענומען אַלע סאָרט אַנאַליזען. פּרייזען מעסיג.
2120

אימפּפונגען געגען שוואַרצע פּאָקען!
ביי דער לעמעשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ רענטגענאָלאָגישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר ווילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	10 — 2 נ.מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סמאַראַגאָלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע ציינער, קאָראָנען, פּלאָמבען א. ז. וו.
די לעמעשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

Zarząd Telefonów Łódzkich

zawiadamia, że zarządzeniem p. Ministra Poczt i Telegrafów, z dnia 23 b. m. nowe taryfy telefoniczne wprowadza się dopiero z dniem 1 lipca r. b.

Pp. Abonentom, którzy uiścili już abonament za miesiąc Kwiecień, wpłacona nadwyżka zostanie zaliczona na poczet abonamentu za miesiąc Maj r. b. 840

845

מודעה מהראַבינאַט.

1) קיין שום נייער קצב זאָל ניט דינגען קיין יאַטקע ביז ער וועט פריהער אָנמעלדען אין ראַבינאַט און דער ראַבינאַט וועט עס איהם ערלויבען. אויב ניט וועט מען מפרסם זיין, אַז מ'זאָל ביי איהם ניט קויפען קיין פליש און ער וועט שאָדען האָבען זיינע הוצאות. 2) מ'זאָגט אַז יודישע געהעלבערס האַלטען שאַכטלעך שוויינען-פעטס צו פערקויפען קריסטען, איז מען מפרסם, אַז ע"פ דין איז אסור מיט דעם צו האַנדלען. 3) די בעקערס וואָס האָבען זיך געשטעלט אין דער ציטונג געגען ראַבינאַט: יעלין פּיעטריקאָווער 24, ווינקראַנץ פּיעטריקאָווער 108, פינגערהוט, קילינסקאַ 55, קופערמינץ סקלאַדאָוואַ 14, ליעבעל צעגעלניאַנאַ 43, ראָזענבלום צעגעלניאַנאַ 7, דעהון צעגעלניאַנאַ 71, קופערמינץ 6-טען שערפּיען 46 און 23, פרושיצקי 6-טען שערפּיע 27, גידיאַנאָוויטש 6-טען שערפּיען 13, וואָלבערג אַגרודשעיאַ 46, זילמאַן אַגרודשעיאַ 14, מאַנטלאָוש אַגרודשעיאַ 11, דרוקער לוואָווזאַ 15, וואַטמאַן טראַוגוטאַ 16. זיי האָבען פורין גדר געווען להכשיל רבים מיט הינגע מאַשין-מצות, האָבען זיי ניט קיין נאמנות צו שטעלען ביי זיי טשאָלענט און פון זייער געבעקס דאַרף מען אַליין חלה נעהמען,

לאָדזער ראַבינאַט.

יונגע:

פון 16 ביז 18 יאָהר
ווערען געזוכט.
צו מעלדען זיך אויף פּעטריקאָווער 64 ביי
כמעלניצקי און סקורקאַ.

עס ווערען געברויכט
3 האַנדניידערם
ווי אויך אַן אָפּציעלער
אָבפּרעסער
צו מענער-מאַגאַזין אַרבייט
פון זאָפאָרט ביי מ. כאַטאָווסקי, קעלבאַך 28,
פּראָנט. 835

צו פערמיטען
אַ פּלאַץ
אויף אַלס אייזען אָדער אויף עפּעס אַנדערש. צו ערפאַהרען אין רעדאַקציע
אונטער „A. B." 834

היטעל-מאַכערס
צו וואַסקאָווע היטלען
ווערען זאָפאָרט געזוכט
געגען גוטע בעדינגונגען.
ש. העקסלער,
ציגעל גאַס 45, וואָהנ. 7.

מעדלעך:
פון 15 יאָהר אָן
ווערען געזוכט
צו לייכטע פאַפּיר-אַרבייטען
קאָנסטאַנטינער 26 וו. 16/15

רעמעשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַפּאָווסקי	נאָז. האַלז. אויערן קר.	3-2 11-10 7½-6½
ד"ר רוזשאַנער	הויט-און געשלעכט-קר.	11—10 2—1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2—12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען-און געבורטס-הילף	6-5 1-11½
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.30 4-3
ד"ר וויינבערג	אינערע הערץ לונגען-קר.	7-5½ 1-11
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראָדזענטשיק	צאָהן-אַרצט	7—3
נ. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	2—9

צאָהן-אָפּערירונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, פּלאָמבען, א. ז. וו.
ביי דער לעמעשניצע איז געעפענט געוואָרען
רענטגען-אינסטיטוט
היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שוועסטער.
אימפּפונגען געגען שוואַרצע (שקאַרלאַטין) פון 4—6 נאָכמ.
די לעמעשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
פּריזים אין דער שטאָט.

Mydło
Kollontay
z pralką

1845 גענעראַל-פערטרעטער אויף לאָדז:
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג!
פאַר דערוואַקסענע און יוגענד!
„דער גנב פון באַגדאַד"
(Złodziej z Bagdadu)
מיט DONGLAS FAIRBANKS אין דער הויפּטראָלע

אין קויה און פערקויף
מעבעל
דיוואַנעס, פאָטעלען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאָמאָוואַרען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען
א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19
(דזיעלנאַ)
אין מעבעל-געוועלב, (פּריוואַט-וואָהנונג שענקעוויטשאַ 29)
ביי מיר איז שטענדיג דאָ פאָרראַט געניצטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו פערקויפען 1393

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת?
פאַרוואָס לויפט יעדער אין ביוראָ פּיעטריקאָווער 17?
ואמרת אליו, זאָלסטו איהם זאָגען
— אַז אין דעם ביוראָ —
17 פּעטריקאָווער 17
2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, דאָרט ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי: ביטעס לויט'ן אָנסטאַט, קלאַגען, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אָפּאָזיציעס, אַדמיניסטראַציעס, רעקורסען, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו, ביטעס וועגען דירה און אויזשאַנד ראָזיעמטש און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלע,
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און ביליג!

Dr. med STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, רענטגענשטראַהלען און קוואַרץ-ליכט, עלעקטראָ-טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 6—9 אין אָוונד, פרויען—12 ביז 3 נאָכמ. 873

אַ געוועלב
און 3 שטיבען מיט אַ קוך גאַנץ נאָהענט פון דער נאָוואָמיעסקאַ. זאָפאָרט צו פערדינגען. ערפאַהרען ביי י. נאַשעלסקי, פּעטריקאָווער 9, מעבעל-געשעפט.

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
נאַרוטאָוויטש 11 טעל. 34-72.
נעמט אָן אין דער לעמעשניצע פּעטריקאָווער 294, פון 12—2 מיטאָג און אין דער היים פון 6-8 אָוו.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 891

Dr. med.
Różaner
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען.
— בעהאַנדלונג —
מיט קינסטליכע בערג-זאָננע.
נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָוונד
נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק טעלעפאָן 28-98.

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן-כירורג
ספּעץ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גימענס, רושאָנסלעס, צאָהן-פיסטולעס א.ז.וו. נעמט אָן פון 1½—5 און פון 8—9 אָוו. זונטאָג 11—2.

Dr. med. Ludwik
Rapeport
Pr. Narutowicza 25 (Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן - קראַנקהייטען.
נעמט אָן פון 1 ביז 2
און פון 4 ביז 7 אָוונד.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראַנקה. רענטגען און ליכט-היילאינגס.
נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

אַבאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט טייערער. — פאַר'ן אינהאַלט און טערמין פון די אַנאָנסען אין די רעדאַקציע ניט פעראַנטוואָרטליך די אַדמיניסטראַציע איז אָפען פון מיטאָג און ביינאַכט.

אַנאָנסען - פּרייז:
פאַר 1 מילימעטער - שורה.
פאַרן טעקסט 15 גראָשען, פרייטאָג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פרייטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פרייטאָג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט טייערער. אויסער דער שטאָט — 50 פּראָצענט טייערער.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.